

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН
ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО ЗА
2017 ГОДИНА НА САВА
ОСИГУРУВАЊЕ АД СКОПЈЕ

Содржина:

ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА.....	4
I. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО	5
1 ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ.....	6
2 РАКОВОДНИ ЛИЦА	8
II. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО.....	9
1 ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО	10
1.1 Најважни настани на Друштвото	10
1.2 Најважни настани во 2017 година	11
2 РАЗВОЈ ВО 2017 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2018	12
2.1 Визија, мисија и вредности	12
2.2 Профил на Друштвото.....	12
2.3 Дејност на Друштвото	14
2.4 Позначајни случајувања за 2017 година	15
2.5 Развој во 2017	16
2.6 Очекуван иден развој во 2018.....	17
2.7 Опис на главните опасности и несигурности со кои се соочуваше Друштвото	18
3 КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	19
3.1 Стратегски насоки на Друштвото	19
3.2 Исполнување на деловните цели	20
3.3 Овластени ревизори	20
3.4 Материјални фактори на ризик	21
3.5 Зделки со заинтересирана страна	23
3.6 Големи зделки.....	23
3.7 Измени во основната главнина и во резултатите за извештајниот период.....	23
3.8 Промена во сопственичката структура.....	24
3.9 Акционерски капитал и сопственичка структура.....	24
3.10 Организациона шема	26
3.11 Подружници на Друштвото	26
3.12 Податоци за продажната мрежа	29

4 ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО	31
4.1 Макроекономски движења во 2017 и очекувања во 2018.....	31
4.2 Осигурителен пазар	34
III. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	37
1 КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	38
1.1 Најважни финансиски показатели за 2017 година.....	38
2 ПРЕМИЈА.....	39
2.1 Број на склучени договори за осигурување.....	39
2.2 Полисирана премија	40
2.2.1 Структура на полисирана премија.....	41
2.2.2 Полисирана премија по дистрибуциски канали	42
3 ШТЕТИ	43
3.1 Број на ликвидирани штети.....	43
3.2 Износ на ликвидирани штети.....	44
3.2.1 Структура на штети.....	45
3.2.2 Ликвидирани штети по дистрибуциски канали	45
3.2.3 Штети / премија (loss ratio)	46
4 РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	48
4.1 Број на резервирали штети	48
4.2 Износ на резервирали штети	48
4.2.1 Структура на бруто резервирали штети	49
5 РЕОСИГУРУВАЊЕ.....	50
6 ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	52
6.1 Бруто технички резерви.....	52
6.2 Нето технички резерви	54
6.2.1 Структура на нето технички резервации.....	55
IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА САВА СТЕЈШН ДООЕЛ СКОПЈЕ.....	56
1 ПРОДУКЦИЈА НА ТЕХНИЧКАТА СТАНИЦА	57
V. КОНСОЛИДИРАНИ ИЗВЕШТАИ ОД РАБОТЕЊЕТО	58
1 КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	59

1.1.	Консолидиран резултат од работењето	59
2	Консолидирана финансиска положба	60
2.1	Активи и пасива	60
2.2	Капитал и резерви	61
VI.	Останати податоци значајни за работењето	62
1	Управување со човечки ресурси	63
1.1	Стратешки насоки од областа на управување со човечки ресурси	63
1.2	Клучни активности од областа на управување со кадри во 2017 година	63
1.3	Вработување и структура на вработени	63
1.3.1	Вкупен број на вработени во Друштвото	64
1.3.2	Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)	66
1.3.3	Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование	66
1.3.4	Вработени во Друштвото врз основа на возраст	66
1.3.5	Вработени во Друштвото врз основа на пол	66
2	Информатичка технологија	68

ОБРАЌАЊЕ НА УПРАВАТА

Почитувани акционери, деловни партнери и соработници,

За сите нас, во Сава осигурување Групација (Сава осигурување А.Д Скопје и подружницата Сава Стејшн), секоја година е полна со предизвици и новини кои не мотивираат да работиме со несмалена посветеност. Почестен сум што повторно можам да се обратам пред вас и да ги споделам, пред сè, резултатите, а потоа и впечатоците од работата во претходната година.

Сава осигурување а.д. Скопје ја заврши 2017 година со позитивен финансиски резултат во износ од 24.470.022 денари со што реализираше пад од 6.583.833 денари (пад од 21%) во однос на претходната 2016 година. Оваа година измина во знакот на големи ликвидации, но ние и понатаму ја утврдивме стабилната позиција и оценката за добар рејтинг на македонскиот осигурителен пазар. Уверени сме во изборот да ја следиме сопствената филозофија и да трасираме нови патишта до клиентите. Ние сме стабилен осигурувач и одличен исплаќач на штети кој претставува вистински партнери за секој што умее да препознае квалитет.

Во изминатата година поминавме низ уште едно ребрендирање со кое се заокружи корпоративниот идентитет на ниво на целата групација и го промовиравме новиот групациски слоган „Никогаш сами“ како израз на нашата филозофија на заедништво со своите клиенти, соработници, акционери.

Продолживме со успешните проекти од претходно, но започнавме и нови. Тоа нè одржува на врвот според иновативноста во работењето: покрај најкомплетната понуда за осигурување на моторни возила на македонскиот пазар; успешното функционирање на проектот со банкоосигурувањето; оперативноста на контакт-центарот; а особено развојот на онлајн продажбата на патничко, домаќинско, како и осигурување од незгода - со што имаме значајна улога во изградбата на култура на онлајн пазарење во осигурителниот пазар во Македонија.

Онлајн продажба на полиси одлично функционира повеќе од една година. Ова станува сé поважен момент во приказната за олеснувања и поволности за клиентите: покрај нашата 24 часовна телефонска поддршка, на клиентот му е на располагање комуникација преку веб страната, вклучувајќи и поддршка при купување во веб продавницата.

Посветеноста на клиентите ја докажуваме со секоја своја постапка, а ја унапредуваме и со воведување на мобилната апликација Моја Сава и програмата за лојалност, кои треба да го доживеат својот развој во годината пред нас.

Во сферата на општествено одговорно однесување продолжуваме со истата љубов и посветеност. Во рамките на редовните активности и проекти, настојуваме да бидеме препознатливи по својата грижа за околината во која живееме и работиме. Затоа и работиме на проекти од најразлична природа: поддршка на маргинализирани групи, еднородителски семејства, крводарителски акции, спонзорирања во спортот, се вклучуваме во активности за заштита и разбавување на природата... Се погрижливме и за унапредување на спортскиот и тимскиот дух во компанијата и со клиентите, па ја создадовме Сава Спорт + како програма за збогатување на внатрешната и надворешната комуникација.

Правејќи ја оваа ретроспектива на 2017 година, ми се потврди сознанието дека се движиме во вистински правец и дека продолжуваме да градиме патишта кон подобра иднина – за своите вработени, за акционерите и за средината во која живееме и работиме. Затоа, никогаш нема да бидам уморен од нагласувањето на искрената благодарност до сите учесници во успехите на Сава осигурување: нашите вработени, менаџментот, матичната куќа Сава Ре, а особено оние кои продолжуваат да веруваат во нас - акционерите, соработниците и клиентите.

Со почит,
Петер Скварча
Генерален директор

■ ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО

1 ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на Директори го сочинуваат седум членови во следниот состав:

ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог),

извршен член на Одборот на директори, роден на 01.02.1975 година во Крањ, Република Словенија, машки пол, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 22.11.2011 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеан мандат до 05.09.2020 година, вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Генерален директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

ИЛО РИСТОВСКИ, дипломиран електротехнички инженер, извршен член на

Одборот на директори на Друштвото, роден на 26.04.1969 година во Велес, Р.Македонија, пол машки, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година од страна на Одборот на директори на Друштвото со дадена согласност за негово именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година за период од 1 година, вработен во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Извршен директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

МЕЛИТА ГУГУЛОВСКА, дипломиран градежен инженер, извршен член на Одборот на

директори на Друштвото, родена на 20.11.1966 година во Скопје, Р.Македонија, пол женски, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година од страна на Одборот на директори на Друштвото, со дадена согласност за негово именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година за период од 1 година, вработена во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Извршен директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

Бруто годишниот надоместок на извршните членови на Одборот на директори на Друштвото за 2017 година по основ на плата и други права кои им следуваат според Менаџерските договори изнесува вкупно 15.130.184,00 денари.

РОК МОЉК, дипломиран економист, претседател и неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 20.04.1968 година во Постојна, Република Словенија, машки пол, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 08.02.2012 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеан мандат до 05.09.2020 година, член на Управата на Заварovalница САВА д.д., Република Словенија и член на надзорните органи на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a. и Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. – Косово. Вработен во Заварovalница САВА, д.д. од Марибор, Р.Словенија, дејност: осигурување, на работно место член на Управа.

ПОЛОНА ПИРШ ЗУПАНЧИЧ, М-р по економски науки, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, родена на 14.06.1975 година во Љубљана, Република Словенија, пол женски, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 31.07.2012 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеан мандат до 05.09.2020 година, член во надзорните органи на, Zavarovalnica SAVA, d.d., Sava životno osiguranje, a.d.o. Beograd. Вработена во Позаварovalница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место Извршен директор на Секторот за стратешки финансии и контролинг.

ЈАНЕЗ ЈЕЛНИКАР, М-р по фармација, неизвршен-независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 15.05.1957 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 500 ЕУР во денарска противвредност, Државјанство: словенечко и македонско, датум на првично именување: 30.09.2013 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеан мандат до 05.09.2020 година, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица. Вработен во Janifarm ДООЕЛ Куманово, дејност консултантски: услуги и трговија, на работно место Управител.

МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 05.11.1968 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 25.03.2010 година со Одлука на Собранието на акционери на Друштвото со постоеан мандат до 05.09.2020 година, член во надзорните органи на Заварovalница САВА д.д., Република Словенија, САВА Монтенегро а.д. Подгорица - Црна Гора и Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a., Приштина - Косово. Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место Директор на областа за надзор во Секторот за поддршка на Групацијата – надзор на неживотно осигурување и развој.

2 РАКОВОДНИ ЛИЦА

- Сектор за продажба, Стојан Манушев, директор;
- Сектор за развој и преземање на ризици, Елена Петровска, директор;
- Сектор за штети (оценка и ликвидација);
- Сектор за финансии и сметководство, Јордан Ралуповски, директор;
- Сектор за општи и правни работи, Искра Костова, директор;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија, Наташа Џидрова, внатрешен ревизор;
- Самостојна служба за контролинг, Билјана Аргир;
- Самостојна служба за наплата, Јасмина Џартова;
- Самостојна служба за актуарски работи, Владимир Стојаноски;
- Самостојна служба за ИТ, Александар Михајлоски;
- Самостојна служба за управување со ризици, Афродита Мицковска.

II. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

1 ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

1.1 НАЈВАЖНИ НАСТАНИ НА ДРУШТВОТО

Година	Најважни настани
1993	САВА осигурување, а.д. Скопје е основано како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание одржано на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија на акции, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главнина изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% од остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија на акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.
2006	Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.
2007	Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.
2008	Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.
2011	На 10-ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше во својот корпоративен идентитет и лого со останатите придружни друштва на групацијата Сава РЕ.
2013	Во август 2013 година Групацијата САВА РЕ стана сопственик на 100% од осигурителната компанија Заварovalница Марибор (Zavarovalnica Maribor) од Словенија, со што доживеа значајна трансформација и стана втората по големина осигурителна групација во регионот. Ова претставува остварување на важна стратешка цел – да се зацврсти позицијата на развиениот осигурителен пазар и да се воспостави бизнис модел кој е добро избалансиран во однос на локалните и светските трендови на осигурителниот пазар. Тоа се двата сегменти по кои групацијата ќе го очекува и најголемиот прилив, главно поради растот на премиите на осигурителниот пазар на Западен Балкан – чиј потенцијал е токму во неговата недоволна развиеност, а кој треба да обезбеди зајакнување на групацијата и поддршка на нејзината политика за дивиденда.
2014	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава РЕ и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана.
2015	Со вклучувањето на новата членка Заварovalница Марибор, групацијата од 2015 година планира значителен пораст на премијата и тоа, главно, на осигурителните пазари надвор од Словенија. Впрочем, главните цели на групацијата во наредните три години ќе бидат интеграцијата на осигурителниот пазар во Словенија и растот надвор од нејзините граници, поради што Сава РЕ ќе биде во потрага по нови развојни можности во регионот.
2016	Во процесот на спојување на четири друштва за осигурување (Заварovalница Марибор, Заварovalница Тилија, Велебит осигурување и Велебит Животно осигурување), сите членови на групата Сава РЕ се здружија и се формира нова осигурителна компанија под името Заварovalница Сава, д.д.
2017	На 24.07.2017 година, Собранието на акционери на Друштвото изгласа измени на Статутот на Друштвото, со кои бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото се зголеми од постоечките 5 на 7 члена, од кои 3 извршни членови, 3 неизвршни и 1 неизвршен и независен член.

1.2 НАЈВАЖНИ НАСТАНИ ВО 2017 ГОДИНА

Јуни	Јули	Септември	Октомври	Ноември
Измена на тарифата на ПЗО Усвојување на услови и тарифа за Стоматолошка аистенција	Нов продукт преку Интернет продажба - Домаќинско осигурување	Нов продукт преку Интернет продажба - Осигурување на студенти и ученици	Измена на условите и тарифата за АО согласно одлуката на НБО, усвојување на услови и тарифа за продолжена гаранција на апарати за домаќинство	Започнатата соработка со Нептун за продажба на полиси за продолжена гаранција

2 РАЗВОЈ ВО 2017 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2018

2.1 ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

МИСИЈА

- Обезбедуваме континуитет во сигурноста, ги следиме во чекор сите новитети и потреби на осигурителниот пазар, се со цел поуспешно и поефикасно работење на Друштвото.

ВИЗИЈА

- Да бидеме осигурително друштво кое на домашниот пазар ќе го препознаваат како сериозен партнёр кој нуди услуги со највисок квалитет и сигурност.

ВРЕДНОСТИ

- Ние сме посветени кон клиентите, иновативни, професионални и етични, ние сме успешни во работењето, одговорни кон околината, ние имаме приврзани и задоволни вработени и заедно го градиме угледот на Друштвото.

2.2 ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д. Љубљана, која има доминантно учество од 92,57% во неговиот акционерски капитал.

Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	www.sava.mk
Матичен број:	4778529
Основна дејност:	Неживотно осигурување
Година на основање:	1993
Основен капитал:	234.072.672 МКД (3.805.905 ЕУР)

Број на обични акции	18.326
Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д. Љубљана: 92,57%
Органи на управување:	
<i>Генерален директор:</i>	Петер Скварча
<i>Извршни директори:</i>	Ило Ристовски Мелита Гугуловска
Одбор на директори:	
Претседател:	Рок Мольк
Членови:	Петер Скварча Милан Виршек Јанез Јелникар Полона Пирш Зупанчић Ило Ристовски Мелита Гугуловска
Управувачка поврзаност:	Подредено друштво

На 02 јануари 2015 година, Друштвото вложи 12.300.000 денари како основачки влог во нов субјект, Сава Стејшн ДООЕЛ Скопје ("подружница"). Основната дејност на новата подружница е техничко испитување и анализа на моторни возила.

Име:	САВА СТЕЈШН ДООЕЛ Скопје
Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, локал 002 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	/
Матичен број:	7005350
Основна дејност:	Технички преглед на возила
Година на основање:	2014
Основен капитал:	12.300.000 MKD
Удел во капиталот:	САВА осигурување а.д. Скопје – 100%
Органи на управување:	
Управител:	Илија Николовски

2.3 ДЕЈНОСТ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување, а.д. Скопје обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Врз основа на Решение бр.18-23977/8-02 од 28.03.2003 година, Друштвото има дозвола за вршење на работи за осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај-незгода;
- Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување;
- Осигурување на моторни возила (каско);
- Осигурување на шински возила (каско);
- Осигурување на воздухоплови (каско);
- Осигурување на пловни објекти (каско);
- Осигурување на стоки во превоз (карго);
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- Други осигурувања на имот;
- Осигурувања од одговорност од употреба на моторни возила;
- Осигурувања од одговорност од употреба на воздухоплови;
- Осигурувања од одговорност од употреба на пловни објекти;
- Општото осигурување од одговорност;
- Осигурување на гаранции;
- Осигурување од финансиски загуби;
- Осигурување на правна заштита;
- Осигурување на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување.

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој и превземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;

- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;
- Самостојна служба за наплата;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи,
- Самостојна служба за управување со ризици и
- Самостојна служба за ИТ.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на работењето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето, и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

2.4 ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2017 ГОДИНА

- Во текот на целата 2017 година редовно беа разгледувани од страна на Одборот на директори извештаи за измени во правната регулатива во Република Македонија, како и Извештаи за проценка на усогласеноста на Друштвото со прописите и се следеше остварувањето на препораките дадени од Секторот за општи и правни работи (compliance);
- Беа усвојувани нови акти на деловна политика или се вршеше измена и дополнување на постоечките;
- Беа усвојувани нови интерни акти на Друштвото или се усогласуваа постоечките со измените во законската регулатива и со изменетите оперативни процедури,
- Од 01.01.2017 година стапи на сила нов Правилник за организација и систематизација на работни места на Друштвото. Најголемите организациски промени беа направени во Секторот за продажба и Секторот за развој и преземање на ризици. Систематизиските промени опфатија промена во постоечки работни места, додавање на нови работни места и укинување

на простоечки работни места. Беше донесен и нов Правилник за наградување на Тим лидери, Регионални менаџери, Раководители на служби и Шефови на служби во Секторот за продажба,

- На 24.07.2017 година од страна на Собранието на акционери на Друштвото беа изгласани измени на Статутот на Друштвото со кои бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото се зголеми од постоечките 5 на 7 членови. За нови извршни членови од страна на Собранието на акционери на Друштвото беа избрани досегашниот Главен оперативен директор на Друштвото Ило Ристовски и досегашниот Директор на Секторот за штети Мелита Гугуловска. При тоа извршена беше и промена на називот на досегашниот Извршен директор во Генерален директор на Друштвото.

2.5 Развој во 2017

Со цел да ја задржиме стекнатата позиција, поставуваме стабилни односи во Друштвото и се прилагодуваме на се поголемите барања на модерниот пазар. Во своето работење перманентно ги следиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработенити.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Продукти кои се формираат според потребите на клиентите;
- Грижа за у гледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;
- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

2.6 ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ ВО 2018

Како и во изминатите години така и во 2018 година се планира развој на постоечките, како и воведување на нови продукти кои ќе ја зајакнат конкурентската предност на компанијата, при што квалитетот на понуденото покритие останува носечки елемент на развојот. Во технологијата на работењето ќе се имплементираат современи деловни методи и ќе се вложува во знаење и вештини на нашите вработени. Така ќе обезбедиме сигурна иднина за своите клиенти, акционери и вработени.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, а на нашите клиенти (осигуреници) ќе им се обезбедат најдобри услуги, целокупен сервис во поглед на водење на осигурувањето и ризикот. Тоа е стратегија на нашето Друштво и гаранција за идниот развој.

Во 2018 година се планира развој на продажните канали и тоа:

1. Сопствена продажна мрежа - Во 2018 година ќе продолжиме со нашата клучна цел – подобрување на квалитетот на сопствената продажна мрежа и на Друштвото, развивање на Центарот за поддршка на продажната мрежа (Контакт Центарот) и креирање поефикасен директен маркетинг, со цел да се зголеми бројот на нови осигуреници и да се зајакне осигурителниот портфолио.
2. Банкоосигурување - Очекуваме зголемување на осигурителниот портфолио со нови продукти во Банкоосигурувањето, со цел привлекување нови клиенти, задоволување на потребите на населението кои досега не биле опфатени со досегашната понуда на продукти, понуда на нови производи и сеопфатен пакет на осигурувања за граѓанството и за малото стопанство. Идејата е да се постигне што поголема сегментација на пазарот и понуда на осигурувања, кои се блиски на потребите на крајните корисници.
3. Интернет продажба - во смисла на проширување на продуктите кои се нудат за продажба преку интернет при што на клиентите ќе им се овозможи поедноставен и побрз начин да дојдат до саканата полиса.
4. Продажба преку тендери - во 2018 година се очекува да се задржи трендот на опаѓање заради воведување на задолжително завршување на тендерската постапка со електронска аукција (негативно наддавање). Електронската негативна аукција значи дополнително еродирање на и онака екстремно ниската просечна премија потребна за склучување на осигурување преку тендери.

Во 2018 ќе се продолжи со веќе отпочнатите активности со одредени големи правни субјекти за склучување на договори за осигурување.

Во однос на наплатата на премијата се очекува поголема ефикасност во наплатата, што произлегува и од целисходната примена на промените во подзаконската регулатива и извршувањето, како и посилната софтверска поддршка.

Во смерниците за инвестициона политика на Друштвото за 2018 година планира инвестиции во делот на отварање на други сопствени станици за технички преглед "Sava Station". Ангажманот на Друштвото во овој сегмент е пред се во насока на подобрување на услугата и зајакнување на сопствената продажна мрежа. Во рамките на овие технички станици Друштвото ќе формира сопствени продажни единици и сопствени штетни центри.

Организациската структура на Друштвото ќе се обликува динамично, според потребите и развојот. Во следната година ќе се работи и на хармонизацијата на сите делови на Друштвото, бидејќи тоа претставува битен фактор за успешно функционирање и координација на системот.

Со овие промени се очекува да се постигнат подобри резултати, поголема ефикасност, а со тоа и зголемување на задоволството на клиентите.

Задоволството на странките е наша основна вредност. Ќе се насочиме кон оптимизирање на квалитетот на услугите и зајакнување на лојалноста со странките.

Во односите со странките ќе се трудиме да ја зголемиме осигурителната култура и да го развиваме сегментарниот и индивидуален пристап до странките, да воведеме мултиканална продажба и да го поедноставиме процесот на продажба.

За целосно задоволување на потребите на осигурениците треба да развиваме осигурително-финансиски центри со широка понуда на финансиски услуги.

2.7 ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Во 2017 година на македонскиот осигурителен пазар, кој сеуште спаѓа во категоријата на неразвиени осигурителни пазари, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува напредок и го држи четвртото место во вкупното бруто осигурување во Република Македонија со 10,4% пазарно учество.

Конкуренцијата во наредниот период ќе биде силна, беспоштедна и поагресивна, поради што ќе биде неопходно да се инвестира многу повеќе во развојот, квалитетот и маркtingот.

Главните оперативни опасности во 2017 година беа:

- нелојална конкуренција;
- ниска куповна моќ;

- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти;
- општ тренд на намалување на премиските стапки, особено за учество на тендерите, кои ја кршат економската логика и рентабилноста на работењето;
- општ тренд на зголемување на просечната провизиска стапка на пазарот.

3 КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

3.1 СТРЕТЕШКИ НАСОКИ НА ДРУШТВОТО

Во 2017 година активно се работеше на воведување современи методи и организација на работење и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и систематично поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење спрема потребите и интересите на клиентите, успешно се остварува.

Развојот на продажните места, во што ги вклучуваме регионалните канцеларии, осигурителните застапници и агенти, исто така преставува значаен проект на Друштвото, кој дава добри резултати. До крајот на 2017 година се отворени и опремени 41 канцеларии надвор од седиштето на Друштвото.

Традицијата и високиот рејтинг, заедно со кадровската екипираност, се основа за натамошен успешен развој на САВА осигурување.

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените, одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;
- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Поголема дисперзија на осигурителното портфолио и поголемо учество на мали и средни компании и граѓаните во портфолиот на Друштвото;

- Востоставување на темелните процеси во новиот информациски систем;
- Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.

3.2 ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Со оглед на тешкиот период на рефлексија од кризата која ја зафати глобалната економија пред неколку години, но и поради внатрешните промени и преструктуирања во Друштвото, годината што измина беше прилично активна. Утврдената стратегија на Друштвото во однос на реализација на премијата за 2017 година е под планираните вредности за 2,0%, додека во однос на ликвидацијата на штетите планот на ликвидации е надминат за 56,6%.

Се праве големи напори и главните активности беа насочени кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

- Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
- Постојана ликвидност во работењето;
- Задржување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
- Афирмирање на работењето, обезбедување пополовни услови на осигурување и пополовна коњуктура, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
- Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, за да се заштитат и задоволат интересити на осигурениците;
- Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
- Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
- Развивање и јакнење на софтверската поддршка;
- Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

3.3 ОВЛАСТЕНИ РЕВИЗОРИ

Собранието на акционери на Друштвото донесе одлука Ернст и Јанг - Овластени Ревизори ДОО Скопје да биде Друштво за ревизија на Годишната сметка и финансиските извештаи за 2017 година на САВА осигурување а.д. Скопје и на Консолидираната Годишна сметка и консолидираните финансиски извештаи на САВА осигурување а.д Скопје Групација. Врз основа на Одлуката Друштвото побара и

доби согласност од АСО за Друштвото за ревизија Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО Скопје да врши ревизија на финансиските извештаи на Друштвото.

3.4 МАТЕРИЈАЛНИ ФАКТОРИ НА РИЗИК

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризикот согласно прописите за управување со ризикот, според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Службата за управување со ризици ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, останатите прописи и донесените акти.

Во 2017 година Друштвото пренесе дел од ризиците во реосигурување од обврските што произлегуваат од договорите за осигурување, кои се над износот на максималното покритие во реосигурувањето согласно член 99 од Законот за супервизија на осигурувањето.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризикот опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со тој ризик.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на струката, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

- Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни
- Ризик од осигурување
- Пазарен ризик
- Оперативен ризик
- Ликвидносен ризик
- Стратегиски ризик

Самостојната служба за управување со ризици заедно со Органот на управување на Друштвото преземаат мерки за отстранување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

- **Ризик од осигурување** - Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна процена на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно,

Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да изабере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

- **Пазарен ризик** - При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност со прописите, кои ја регулираат оваа област. САВА осигурување ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа, посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на недвижностите и др.

- **Оперативен ризик** - Друштвото перманентно ги проверава внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

- **Ликвидносен ризик** - Друштвото перманентно ја следи солвентноста и ликвидноста на компанијата во работењето, соодветно управува со средствата и обврските. Врши правилна проценка, евидентирање, презентирање и транспарентност во објавување на вредноста на средствата, изворите на средства, како и приходите, расходите и разутатите од работење.

- **Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни** - Друштвото перманентно го следи ризикот од неисполнување на обврските - ризик дека издавачот на обврзници нема да е во можност во целост да ја подмири обврската, неисполнување на обврски по договори за реосигурување и др. Исто така континуирано се следи ризикот од намлување на кредитниот рејтинг на комитентите.

- **Стратегискиот ризик** - Друштвото го контролира и упавува на тој начин што врши следење и отстранување на можностите од појава на ризик од неочекуван пад на вредноста на компанијата како резултат на негативен ефект од менаџерска одлука, промени на бизнис средината како и промена во развојот на пазарната економија.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

3.5 ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

Друштвото во 2017 година изврши избор на реосигурителна компанија со намера во 2018 година да бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2018 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата, и тоа:

- Property and Technical branches surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
- Property & Engineering Risk XL Treaty-Непропорционален вишок на штети договор за имотно осигурување,
- Earthquake Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување за ризикот земјотрес,
- Catastrophe Excess of loss-Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
- Crops Quota Share Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување на посеви и плодови,
- Domestic and Green card XL MTPL -Непропорционален вишок на штети договор за осигурување на одговорност кон трети лица (договорот во 2018 вклучува покритие за реосигурување на ЦМР и каско осигурување).

3.6 ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ

Во 2017 година Друштвото нема склучено голема зделка.

3.7 ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД

Во 2017 година не настанале промени во основната главнина на Друштвото, па соодветно на тоа немало никакво влијание од таков карактер на резултатите на Друштвото.

3.8 ПРОМЕНА ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во 2017 година во акционерската структура на САВА осигурување а.д. Скопје („Друштвото“) е извршена една промена, и тоа: Акционерското друштво Евроинс осигурување Скопје, со седиште во Македонија на ул.Скупи бр.12 во Скопје, сопственик на 24 акции, без ограничување, на ден 05.07.2017 година ги оттуѓи истите и тоа на веќе постоечкиот сопственик на акции Pozavarovalnica SAVA D.D со седиште во Slovenia на адреса Dunajska cesta br.56, Ljubljana. По извршена промена на сопственоста, Pozavarovalnica SAVA D.D Ljubljana сега поседува вкупно 16.964 или 92,57 % од вкупниот број на издадени акции.

3.9 АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2017 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје изнесува 3.805.905 ЕУР. Акционерскиот капитал на САВА осигурување е поделен на 18.326 обични акции со номинална вредност на 1 акција од 207,6779 ЕУР. 1 обична акција дава право на 1 глас во Собранието на акционери на САВА осигурување, а.д. Скопје. Акционерите - сопственици на обични акции од САВА осигурување, а.д. Скопје ги имаат следниве права од акциите, и тоа:

1. Право на глас во Собранието на Друштвото,
2. Право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. Право на исплата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото.

Акционерска структура

Акционер	Број на акции	Номинална вредност на акциите (еур)	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	16.964	3.523.048	92,57%
Премиум Инвест Дооел Увоз-Извоз Скопје	596	123.776	3,25%
Ѓорѓи Трајковски	287	59.604	1,57%
Еуростандард Банка Скопје	237	49.220	1,29%
Крсте Таневски	135	28.037	0,74%
Друштво за трговија и услуги ФМГ Груп ДООЕЛ Скопје	83	17.237	0,45%
Југотутун АД Скопје	13	2.700	0,07%
Ѓорѓи Јованов	11	2.284	0,06%
ВКУПНО	18.326	3.805.905	100,0%

Членовите на Одборот на директори немаат сопственост на акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување.

Учество на правни и физички лица во акционерска структура

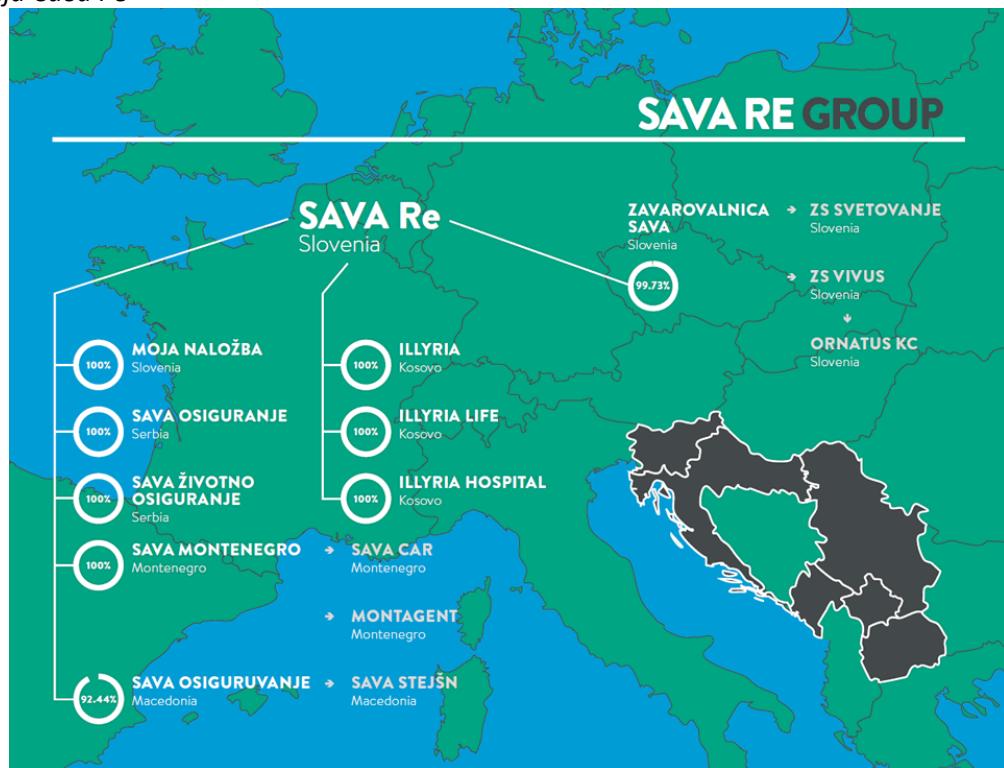
Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	17.893	97,64%
Физички лица	433	2,36%
Фондови	-	/
ВКУПНО	18.326	100,00%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на Позаваровалница САВА д.д. Словенија, Љубљана која е една од најголемите реосигурителни компаниии во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од таква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и многугодишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

Изминатите периоди не потсетија на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

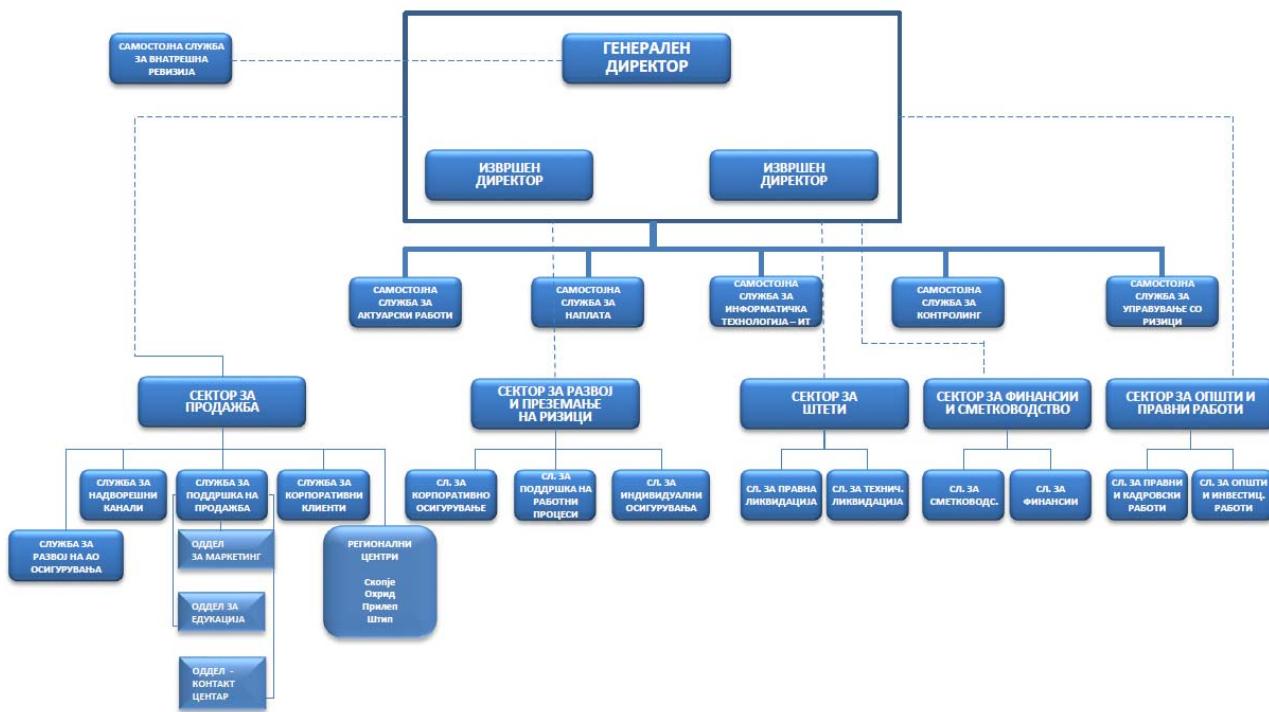
Покрај сите кризни ефекти и последици од брзиот напредок, Сава РЕ Группацијата има рејтинг А-, кој беше ажуриран од страна на рејтинг компанијата Standard & Poor's во Јули 2017 година, и според A.M. Best со ажуриран рејтинг А- од Октомври 2017 година.

Групација Сава РЕ

3.10 ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Организациона структура

3.11 Подружници на Друштвото

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2017 година располага со 42 подружници низ Република Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Автокоманда, со седиште во Скопје на ул. 624 бр. 1, Скопје;
2. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Тетово, со седиште во Тетово, на ул. Јане Сандански бр. 101 Тетово;
3. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Тетово 1, со седиште во Тетово, на ул. 29-ти Ноември бр.108, Тетово;
4. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Автобуска Станица со седиште во Скопје, на ул.Никола Карев бр. 20 Скопје - Центар;
5. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Дирекција Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Загребска бр. 28 А Скопје;

6. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Ченто, со седиште во Скопје, на ул. Среќко Пужалка бр. 1, Скопје – Гази Баба;
7. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Три Бисери Скопје, со седиште во Скопје, на Бул. Јане Сандански бр. 7 ТЦ Три Бисери Скопје - Аеродром;
8. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Карпош Скопје, со седиште во Скопје, на бул. Партизански Одреди бр. 62/2-13 Скопје;
9. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Грација Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Максим Горки бр. 19, Скопје-Центар;
10. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Илинден Скопје, со седиште во Скопје, на ул. Трница бр. 1, Илинден;
11. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Велес, со седиште во Велес, на ул. Владимира Назор бр. 2 Велес;
12. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кавадарци, со седиште во Кавадарци, на ул. Мито Хаџивасилев Јасмин бр. 21 Кавадарци;
13. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Прилеп, со седиште во Прилеп, на ул. 11-ти Октомври бр. 80 Прилеп;
14. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Битола, со седиште во Битола, на ул. Јосиф Христовски бр. 1 Битола;
15. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Берово, со седиште во Берово, на ул. 23-ти Август бб, Берово;
16. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Виница, со седиште во Виница, на ул. Кирил и Методиј бр. 23 Виница;
17. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Радовиш, со седиште во Радовиш, на бул. Александар Македонски бб Радовиш;
18. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица, со седиште во Струмица, на ул. 24-ти Октомври бр. 46, Струмица;
19. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Свети Николе, со седиште во Свети Николе, на ул. Кумановска бр. 66 Свети Николе;
20. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Делчево, со седиште во Делчево, на Бул. Македонија бб Делчево;
21. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Штип, со седиште во Штип, на ул. Кеј Маршал Тито бб, Штип;
22. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Куманово, со седиште во Куманово, на ул. Ленинова бр. 2 лок. 4 Куманово;

23. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Куманово 1, со седиште во Куманово, на ул. Козјачка бр. 7, Доброшане, Куманово;
24. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница а Гевгелија, со седиште во Гевгелија, на ул. Маршал Тито бр. 55 Гевгелија;
25. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гостивар, со седиште во Гостивар, на ул. Браќа Ѓиноски бр.185 Гостивар;
26. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид, со седиште во Охрид, на ул. Димитар Влахов. Бр. 1 Охрид;
27. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 1, со седиште во Охрид, на ул. Јане Сандански бр. 47, Охрид;
28. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 2, со седиште во Охрид на ул. 15-ти Корпус бр. 93 Охрид;
29. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Охрид 3, со седиште во Охрид на ул. Лазо Трпоски бр. 1 Охрид;
30. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Ќафасан, со седиште во Струга, на Границен премин Ќафасан бб, Струга;
31. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струга, со седиште во Струга, на ул. ЈНА бр. 26 А, Струга;
32. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Дебар, со седиште во Дебар на ул. Братство Единство бр. 1, Дебар;
33. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Кичево, со седиште во Кичево, на бул. Ослободување бр. 81, Кичево.
34. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Ресен, со седиште во Ресен, на ул. 29-ти Ноември бр. 30 / ГТЦ, Ресен.
35. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица 1, со седиште во Струмица , на ул. Ленинова бр. 96 Струмица ;
36. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Струмица 2, со седиште во Струмица , на ул. Климент Охридски бб, Струмица ;
37. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гостивар 1, со седиште во Гостивар , на ул. Борис Кидрич бб, Гостивар ;
38. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Пробиштип, со седиште во Пробиштип, на ул. Миро Барага бр. 1, Пробиштип;
39. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Велес 1, со седиште во Велес , на ул.Моша Пијаде бр.13, Велес ;

40. САВА осигурување а.д Скопје – Подружница Гевгелија 1, со седиште во Гевгелија на ул. Борис Кидрич бр. 13, Гевгелија;
41. САВА осигурување а.д. Скопје – Подружница Струмица 3, со седиште во Струмица бр.246, с.Турново, Босилово, Струмица, и
42. САВА осигурување а.д. Скопје – Подружница Неготино, со седиште во Неготино на ул.Јане Сандански бр.23, Неготино.

3.12 ПОДАТОЦИ ЗА ПРОДАЖНАТА МРЕЖА

САВА осигурување во Секторот продажба располага со добро развиена мрежа на агенти во 42 подружници во Скопје и во градовите низ Републиката. Патот на постигнатите резултати беше тежок, но се работеше за млада и амбициозна екипа која имаше доверба во себе и во одговорните кои беа со нив.

Агентската мрежа во Скопје, продажбата ја почна ставајќи акцент на физички лица и на мали и средни претпријатија, и тоа: осигурување на имот, возила, незгода и осигурување на имотот на вработените. Изградени се добри односи со осигурениците и во наредниот период не се очекуваат проблеми од аспект на продажбата, обнова на полиси и ширење на продажбата.

Продажната мрежа, односно продажбата на осигурување се врши во Секторот за продажба во Скопје и во подружниците во поголемите градови низ Републиката и продажните места - шалтери во помалите градови, и тоа со:

- 53 редовно вработени агенти;
- 78 надворешни агенти;
- 20 брокерски друштва;
- 4 деловни банки;
- 79 туристички агенции,
- 1 увозник на возила;
- 3 агенции за застапување во осигурување;
- и останати канали на продажба.

Агентите продолжија со добрата практика - еден вработен со еден клиент и можност за пружање целосна услуга од сите видови на осигурување. На вработените во Секторот за продажба овозможено им е целосно да се фокусираат на продажбата и на работата со клиентите. Нивните резултати програмски се евидентираат и врз основа на резултатите стимулативно се наградуваат.

Од овој начин на продажба има забележливи резултати и голем број на предности меѓу кои: унифицирано работење во сите центри на продажба - подружници, зголемен квалитет на услугата, брзо, квалитетно и навремено изготвување на понудите и пресметките по електронски пат, ефикасна контрола на изготвените полиси, зголемена контрола во наплатата на полисираната премија и пред се остварени добри односи со клиентите. Востоставената деловна соработка е доста успешна и резултира со зголемен број на договори и полиси.

4 ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

4.1 МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2017 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2018

Меѓународно економско окружување- Светската економија во првото полугодие од 2017 година се карактеризираше со зголемена доверба на економските субјекти и создавање на поволни услови за финансирање на меѓународниот пазар, што заедно со растот на преработувачката индустрија и трговијата се очекува позитивно да влијаат врз економскиот раст на светската економија кој е проектиран на 3,6% во 2017 година.

Во периодот октомври-ноември 2017 година немаше поголеми ревизии во поглед на проекциите за глобалниот раст, при што и натаму се очекува зајакнување на економската активност на глобално ниво. Во однос на негативните ризици околу проекциите за глобалниот раст, тие се слични со оценетите во октомври и главно се поврзани со можноста за зголемен протекционизам на светско ниво, неизвесноста околу ефектите од Брекзит, ефектите од темпото на нормализацијата на монетарните политики на централните банки во развиените земји, можната зголемена променливост на финансиските пазари, како и зголемените геополитички ризици. Темпото на економското заздравување на еврозоната продолжува да се засилува, при што во третиот квартал на 2017 година овој наш клучен економски партнери забележа раст на реалниот БДП од 2,5% на годишна основа (2,3% во претходниот квартал). Исто така, најновите високофреквентни податоци и анкетни истражувања на домаќинствата и претпријатијата упатуваат на веројатност за остварување солиден економски раст и во последниот квартал од годината. Позитивните движења во глобалната економија се очекува да продолжат со засилен интензитет во текот на 2018 година во услови на зголемена доверба кај инвеститорите, поволни трендови во глобалната трговија и позитивни движења на финансиските пазари. Согласно со најновите проекции на ЕЦБ, се предвидува стапката на раст на реалниот БДП да изнесува 2,4% за 2017 година, 2,3% за 2018 година, 1,9% за 2019 година и 1,7% за 2020 година .

Македонска економија - Во првиот квартал од 2017 година економската активност стагнираше, додека во вториот квартал забележа пад од 1,8%, што беше резултат на зголемената политичка неизвесност во земјата, која се одрази врз инвестициската активност на економските субјекти и реализацијата на капиталните инвестиции. Со тоа, БДП во првото полугодие (П1) од 2017 година забележа пад од 0,9% на реална основа. Во 2018 година економијата се очекува дополнително да заздрави од негативните влијанија на политичката неизвесност во земјата во текот на 2017 година, односно се очекува понатамошно интензивирање на економскиот раст. За 2018 година задржана е

оцената за раст на економијата од 3,2%, додека во 2019 година се очекува натамошно засилување на економскиот раст, кој според тековните оцени би достигнал 3,5%.

Вработеност и плати - Според податоците на Државниот завод за статистика, во II тримесечје од 2017 година активното население во Република Македонија брои 955.699 лица од кои вработени се 739.892, а 215.807 лица се невработени. Стапката на активност во овој период е 56,9, стапката на вработеност 44,1, додека стапката на невработеност 22,6. што е за 1,4 процентни поени пониско споредено со истиот квартал во 2016 година. Просечната нето-плата во периодот јануари-август 2017 година забележа раст од 2,2% на номинална основа и раст од 1,1% на реална основа. Нето-платите во индустријата во овој период пораснаа за 2,8%, а во и услужниот сектор за 2,4% просечно на номинална основа.

Просечната месечна исплатена бруто плати по вработен заклучно со третиот квартал во 2017 година изнесува 33.710 денари, додека просечната месечна исплатена нето плата по вработен изнесува 22.937 денари. На страната на идникаторите на конкурентноста се забележува определено влошување, односно дојде до значаен пад на продуктивноста на трудот и забрзување на растот на трошоците за работна сила.

Во 2018 година и 2019 година се предвидува побавен раст на вработеноста, по високите стапки на раст во последните неколку години. Исто така, и покрај забрзувањето на растот на номиналните плати, делумно како ефект и од зголемувањето на минималната плата, се оценува дека растот на реалните плати би бил малку послаб поради повисоката очекувана инфлација.

Инфлација - Стапката на инфлација во периодот јануари-септември 2017 година изнесува 1,1%

Динамиката на инфлацијата ќе биде под влијание на движењето на светските цени на примарните производи, а делумно и од движењето на економската активност во домашната економија. Во 2018 година стапката на инфлација се очекува да изнесува 1,7%, а во 2019 и 2020 година е проектирана стапка на инфлација од 2,0%.

Биланс на плаќање – Дефицитот на тековната сметка на платниот биланс во периодот јануари-јуни 2017 година изнесува 218,3 милиони евра, што претставува 2,1% од проектираниот годишен БДП. Дефицитот на тековната сметка е намален за 39,2 милиони евра споредено со истиот период од 2016 година, што најмногу се должи на зголемениот суфицит кај сметката на секундарен доход за 38,3 милиони евра, намалениот дефицит кај размената на стоки за 11,2 милиони евра и зголемениот суфицит кај размената на услуги за 7,1 милион евра. Од друга страна, влошување има кај сметката на примарен доход, каде што дефицитот е зголемен за 17,5 милиони евра.Најновите октомвриски проекции за надворешниот сектор покажуваат задржување на оцените за умерен дефицит во тековната сметка од околу 2% од БДП, со доволно финансиски текови за негово финансирање и дополнително зголемување на девизните резерви во периодот 2017 - 2019 година. Дефицитот на

тековната сметка на платниот биланс се очекува да остане релативно низок и да бележи постепено стеснување во периодот 2018-2020 година, односно да се намали на 1,7% од БДП во 2020 година. Ваквата тенденција е резултат на предвидено намалување на нивото на трговски дефицит и стабилно ниво на приватни трансфери. Дефицитот на тековна сметка ќе биде финансиран од очекуваниот прилив на странски директни инвестиции, што ќе резултира со задржување на девизните резерви на адекватно ниво.

Монетарна политика - Во текот на 2017 година, Народната банка на Република Македонија во два наврати ја намали каматната стапка на благајничките записи по 0,25 процентни поени, од 3,75% на 3,25%. Ваквите промени се одраз на постојаното стабилизирање на очекувањата и на довербата на економските субјекти и со тоа континуирано исцрпување на ефектите врз економијата од политичката криза. Банките ја одржаа својата стабилност и сигурност во услови на нестабилна политичка состојба во земјата во изминатиот период. Вкупните депозити во банкарскиот систем во септември 2017 година се повисоки за 6,0% на годишна основа, што се должи на зголемените депозити и во домашна и во странска валута. Депозитите во домашна валута забележаа раст од 8,0%, а депозитите во странска валута од 3,3%. Состојбата на вкупни кредити во септември 2017 година е зголемена за 4,3% во однос на септември претходната година, како резултат на зголеменото кредитирање на домаќинствата од 9,8%. Стабилниот девизен курс на денарот во однос на еврото ќе се задржи во овој период, во функција на одржување на ценовната стабилност како крајна цел на монетарната политика.

Јавни финансии - Во период јануари - август 2017 година, вкупните приходи на Буџетот изнесуваа 116.023 милиони денари што претставува поголемо остварување за 4,9% во однос на истиот период 2016 година. Вкупните расходи на Буџетот изнесуваа 126.809 милиони денари што е за 5,3% повеќе во однос на истиот период од 2016 година. Во Буџетот на Република Македонија е остварен дефицит од 10.786 милиони денари. Дефицитот на тековната сметка на платниот биланс се очекува да остане релативно низок и да бележи постепено стеснување во периодот 2018-2020 година, односно да се намали на 1,7% од БДП во 2020 година.

Макроекономски показатели

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Процена 2017	План 2018
БДП реална стапка на раст (во %)	2,3	-0,5	2,9	3,6	3,9	2,9	1,6	3,2
БДП (во милиони денари)	464.187	466.703	501.891	527.631	558.954	598.881	630.859	664.068
БДП (во милиони евра)	7.544	7.585	8.150	8.562	9.072	9.723	10.241	10.780
Стапка на невработеност (просек, во %)	31,4	31	29	28	26	24	22	21
Инфлација (просек, во %)	3,9	3,3	2,8	-0,3	-0,3	-0,2	1,4	1,7
Население (милиони)	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
БДП/жител (во евра)	3.592	3.680	3.948	4.141	4.382	4.691	4.936	5.190
Осигурителна премија (во милиони евра)	110,4	113,8	116,2	123,8	134,5	141,5	145,8	151,7
- раст/пад осигурителна премија	3,50%	3,10%	2,10%	6,60%	8,60%	5,30%	3,00%	4,10%
Осигурителна премија - неживот (во милиони евра)	102,2	104,1	104,4	109,4	116,7	120,6	121,7	123,5
- раст/пад осигурителна премија - неживот	2,50%	1,90%	0,30%	4,80%	6,70%	3,30%	0,90%	1,50%
Осигурителна премија - живот (во милиони евра)	8,2	9,7	11,8	14,4	17,8	21	24,1	28,2
- раст/пад осигурителна премија - живот	17,80%	18,40%	21,40%	22,60%	23,20%	17,90%	14,90%	17,00%
Премија/жител (во евра)	52,6	54,2	55,3	59	64	67,4	69,4	72,2
Премија/жител (во евра) неживот	48,7	49,6	49,7	52,1	55,6	57,4	57,9	58,8
Премија/жител (во евра) живот	3,9	4,6	5,6	6,9	8,5	10	11,5	13,4
Премија/БДП (во %)	1,5	1,5	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5
Премија/БДП (во%) неживот	1,4	1,4	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2
Премија/БДП (во%) живот	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Просечна месечна нето плата (во евра)	347	337	331	336	345	351	360	375
Среден курс MKD/EUR)	61,529	61,53	61,583	61,624	61,61	61,595	61,6	61,6

4.2 Осигурителен пазар

Пазарот на осигурување во Р. Македонија во последните неколку години бележи тренд на пораст, раст на бруто полисираната премија, бројот на вработени. Овој тренд се должи пред сè на зголемената понуда на нови продукти, подобрување на продажната услуга на друштвата за осигурување од една страна и зголемената свесност на физичките и правни лица за потребата од осигурување од друга страна.

Осигурителната индустрија во Р. Македонија заклучно со третиот квартал 2017 година бележи умерен пораст во сите сегменти во своето работење и покрај нагласеното влијание на ризици од неекономска природа и во услови на забавен раст на вкупната економија.

На пазарот на осигурување активно работат 15 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, додека останатите 4 друштва за осигурување работат на осигурување на живот. Во текот на септември, по претходно одобрение од АСО, во Централниот регистар е вписано и петтото друштво за осигурување на живот и се подготвува за започнување на вршење на дејноста. Во друштвата за осигурување вработени се 1.935 лица што е пораст од 1,26% во однос на минатата година.

Друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 14 од вкупно 15 друштва за

осигурување на пазарот. Притоа, 11 друштва за осигурување се дел од осигурителни групации со седиште во земји-членки на ЕУ, додека само едно друштво за осигурување е во целосна сопственост на домашни инвеститори.

На пазарот на осигурување делуваат 35 осигурителни брокерски друштва и 14 друштва за застапување во осигурување. Бројот на банките кои вршат застапување во осигурување изнесува 3.

Законот за супервизија на осигурување, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот и Законот за доброволно здравствено осигурување се основна законска рамка која ги регулира условите и начинот на вршење работи на осигурување и реосигурување, начинот и условите на вршење работи на посредување во осигурувањето и спроведувањето супервизија врз работењето на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување.

Пазарот на осигурување според показателите, степен на пенетрација (учеството на бруто полисираните премии во БДП) и степен на густина (бруто полисирани премии по жител) се карактеризира како не доволно развиен, но со оглед на тоа дека во последните неколку години важноста на компаниите за осигурување како дел од финансискиот сектор значително се зголеми постои голем потенцијал за негов развој.

Во период 01.01.2017-30.09.2017 на осигурителниот пазар во Македонија е остварена бруто полисираната премија во вкупен износ од 6,80 милијарди денари (2016: 6,62 милијарди денари), што претставува пораст од 2,66% во однос на БПП остварена во истиот период 2016 година.

Позитивен тренд е забележан во двата сегмента на осигурувањето. Во делот за неживотно осигурување, остварена е БПП во износ од 5,85 милијарди денари (2016: 5,80 милијарди денари) или истата претставува 86,1% од вкупната БПП на осигурителниот сектор и претставува зголемување од 0,92% во однос на истиот период минатата година. Во групата на осигурување на живот е остварена БПП во износ од 948 милиони денари (2016: 825 милиони денари), односно зголемување од 14,88% во однос на минатата година. Учество на бруто полисираната премија во делот за животно осигурување во вкупната БПП на осигурителниот сектор е 13,9%.

На осигурителниот пазар во Македонија ниту едно друштво не го поминува прагот од над 20,0% учество на пазарот. Во период 01.01.2017-30.09.2017 година САВА осигурување а.д. Скопје учествува со 8,8% во вкупната бруто полисирана премија. САВА осигурување а.д. Скопје во истиот период има остварено бруто полисирана премија во износ од 599 милиони денари (2016: 587 милион денари) односно зголемување од 2,01% во однос на истиот период минатата година.

Пазар на осигурување на РМ

Осигурителни компании	Осигурителна премија 01.01. - 30.09.				Раст/пад осигурителна премија	
	2016		2017			
	Премија	Структура	Премија	Структура	2017 - 2016	2017/2016
Македонија	752.431	11,40%	700.596	10,30%	-51.835	-6,89%
Триглав	1.016.094	15,30%	1.026.705	15,10%	10.611	1,04%
Евроинс	405.575	6,10%	427.160	6,30%	21.585	5,32%
Сава	586.758	8,90%	598.560	8,80%	11.802	2,01%
Винер	664.828	10,00%	596.455	8,80%	-68.373	-10,28%
Еуролинк	645.430	9,70%	680.547	10,00%	35.117	5,44%
Инсиг	151.498	2,30%	203.205	3,00%	51.707	34,13%
Уника	558.027	8,40%	542.439	8,00%	-15.588	-2,79%
Ос.Полиса	492.254	7,40%	522.557	7,70%	30.303	6,16%
Албсиг	248.481	3,80%	243.728	3,60%	-4.753	-1,91%
Кроација	277.085	4,20%	309.914	4,60%	32.829	11,85%
Неживот	5.798.461	87,50%	5.851.866	86,10%	53.405	0,92%
Кроација	340.807	5,10%	404.306	5,90%	63.499	18,63%
Граве	309.263	4,70%	338.243	5,00%	28.980	9,37%
Винер	128.268	1,90%	150.958	2,20%	22.690	17,69%
Уника	46.829	0,70%	54.406	0,80%	7.577	16,18%
Живот	825.167	12,50%	947.913	13,90%	122.746	14,88%
Вкупно	6.623.628	100,00%	6.799.779	100,00%	176.151	2,66%

Извор: Агенција за супервизија на осигурување на Р.Македонија

III. • АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА
ДРУШТВОТО

1 КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1.1 НАЈВАЖНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2017 ГОДИНА

Финансиски показатели за 2017 година

САВА Осигурување а.д. Скопје	01.01-31.12.			Разлика		Индекс	
	2016	2017	P 2017	2017-2016	2017-P2017	2017/ 2016	2017/ P2017
Пресметана осигурителна полисирана премија	751.534.355	783.313.135	799.525.927	31.778.780	-16.212.792	104,2	98,0
Пресметани ликвидирани штети	300.362.043	547.210.203	349.498.067	246.848.160	197.712.136	182,2	156,6
Едноставен штетен количник	39,97%	69,86%	43,71%	29,9	26,1	174,8	159,8
Чисти приходи од премија	660.554.175	691.992.519	683.825.441	31.438.344	8.167.078	104,8	101,2
Учество на нето премија во бруто полисирана премија	87,89%	88,34%	85,53%	0,4	2,8	100,5	103,3
Чисти расходи за штети	311.892.194	325.388.269	300.545.121	13.496.076	24.843.148	104,3	108,3
Ретенција на расходите за штети (меродавен показател)	97,95%	101,30%	74,18%	3,4	27,1	103,4	136,6
Бруто меродавен коефициент	42,16%	57,08%	39,57%	14,9	17,5	135,4	144,2
Бруто трошоци за работењето	309.570.217	319.125.515	295.905.292	9.555.298	23.220.223	103,1	107,8
Бруто трошковен коефициент	41,19%	40,74%	37,01%	-0,5	3,7	98,9	110,1
Бруто комбиниран коефициент	83,35%	97,82%	76,58%	14,5	21,2	117,4	127,7
Биланс на состојба на ден 31.12	1.321.124.045	1.399.855.531	1.284.747.583	78.731.486	115.107.949	106,0	109,0
Капитал	310.804.353	336.277.684	356.107.796	25.473.331	-19.830.112	108,2	94,4
Учество на расположливиот капитал во нето приходи од премија	47,05%	48,60%	52,08%	1,5	-3,5	103,3	93,3
Број на вработени (по еквивалент на полно работно време)	199,0	193,8	204,5	-5,3	-10,8	97,4	94,7
Просечен број на вработени (по еквивалент на полно работно време)	196,9	197,6	204,5	0,7	-6,9	100,4	96,6
Полисирана премијата по вработен	3.776.555	4.042.907	3.909.662	266.352	133.244	107,1	103,4
Полисирана премијата по просечен број на вработени	3.817.156	3.963.634	3.909.662	146.478	53.972	103,8	101,4
Нето меродавен коефициент	47,2%	47,0%	44,0%	-0,2	3,1	99,6	107,0
Нето трошковен коефициент	45,0%	45,1%	41,6%	0,1	3,5	100,1	108,3
Нето комбиниран коефициент S&P	98,2%	99,5%	95,3%	1,3	4,2	101,3	104,4
Осигурително-технички резултат	-6.018.681	-5.580.237	29.531.440	438.444	-35.111.677	92,7	-18,9
Резултат од финансиски пласмани	19.775.530	21.115.400	19.962.433	1.339.871	1.152.967	106,8	105,8
Резултат останато	18.570.555	9.109.817	3.657.455	-9.460.738	5.452.362	49,1	249,1
Чист деловен резултат во пресметковниот период	28.679.517	22.027.183	47.836.195	-6.652.334	-25.809.013	76,8	46,0
ROE	9,6%	6,8%	/	-2,8	/	70,8	/
ROA	2,2%	1,6%	/	-0,6	/	73,0	/
ROR	4,3%	3,2%	/	-1,1	/	73,7	/

*Податоците се во согласност со известувањето спрема матичната компанија Сава Ре Љубљана

2 ПРЕМИЈА

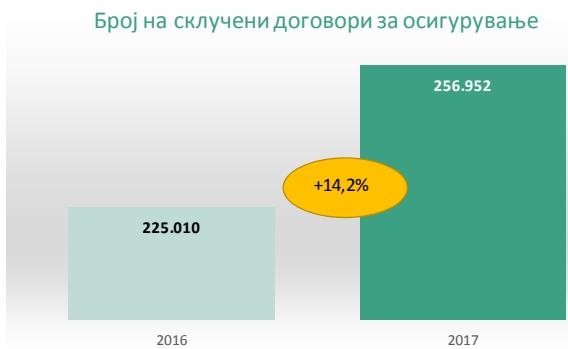
2.1 БРОЈ НА СКЛУЧЕНИ ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Во периодот од 01.01. до 31.12.2017 година САВА осигурување склучи 256.952 полиси (2016: 225.010), што преставува зголемување на бројот на полиси за 31.942 во однос на претходната година или пораст од 14,2% во однос на 2016 година. Бројот на полиси е зголемен поради фактот што Друштвото продолжи со повеќегодишниот тренд на диверзификација на ризикот во портфолиото, развој на сопствената продажна мрежа која реализираше значајни проекти во изминатата 2017 година. Сето тоа придонесе со зголемен обем на работа, а со тоа и зголемен број на склучени осигурувања.

Број на склучени осигурувања

Класи на осигурување	Број на склучени договори за осигурување		Индекс	Разлика помеѓу 2017 & 2016
	2016	2017		
01 Осигурување од незгода	64.023	93.848	146,6	29.825
02 Здравствено осигурување	166	170	102,4	4
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	5.895	6.752	114,5	857
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	8	8	100,0	0
07 Осигурување на стока превоз (карго)	215	224	104,2	9
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	9.960	10.841	108,8	881
09 Останати осигурувања на имот	14.473	16.721	115,5	2.248
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	68.849	69.779	101,4	930
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	210	230	109,5	20
13 Општо осигурување од одговорност	384	480	125,0	96
15 Гаранциско осигурување	9	260	2.888,9	251
16 Финансиски штети	46	63	137,0	17
18 Осигурување на туристичка помош	60.772	57.576	94,7	-3.196
Вкупно	225.010	256.952	114,2	31.942

Графикон бр.2 - Број на склучени договори за осигурување

Графикон бр.3 - Структура на број на склучени договори за осигурување во 2017 година

Зголемување бележат сите класи на осигурување, со исклучок на класата Осигурување на туристичка помош, каде намалувањето од 5,3% се должи на нереализирани акции кои се случуваат претходната деловна година. Најголемо зголемување на бројот на полиси Друштвото реализираше во класата Незгода (29.825 полиси над минатогодишната реализација или зголемување од 46,6%). Ова зголемување првенствено е резултат на развојот на Банкоосигурувањето. Значајно зголемување во бројот на полиси Друштвото бележи во класите на имотните осигурувања, каде интензивно се работеше во текот на годината. Друштвото успеа преку сопствената продажна мрежа да обезбеди диверзифицирано портфолио и органски раст на премијата токму во овие свои продукти. Зголемувањето на Гаранциско осигурување е резултат на новиот продукт воспоставен во последниот квартал на годината во доменот на Продолжена гаранција.

Напорите за зголемување на обемот на работа Друштвото ќе ги негува и во претстоечките периоди и ќе се стреми кон градење на портфолио со дисперзиран ризик и поквалитетни осигурувања.

2.2 ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА

Во 2017 година САВА Осигурување реализираше бруто премија во износ од 783.313.135 денари (2016: 751.534.355 денари) и реализираше пораст во однос на минатата година од 31.778.780 денари или пораст од 4,2% во однос на полисираната премија во 2016 година. Годишниот план на премија е подфрлен со 2,0%, или помалку реализирана премија во однос на планираната за 16.212.792 денари.

Бруто премија

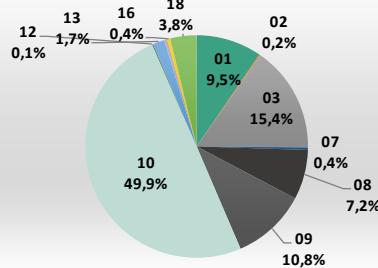
Класи на осигурување	Бруто премија			Индекс		Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017/2016	2017/П 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од неизгода	66.916.186	74.562.680	74.203.740	111,4	100,5	7.646.494	358.940
02 Здравствено осигурување	1.260.425	1.363.443	1.245.497	108,2	109,5	103.018	117.946
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	107.882.607	120.785.775	109.072.676	112,0	110,7	12.903.169	11.713.099
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	182.178	186.432	512.791	102,3	36,4	4.254	-326.359
07 Осигурување на стока превоз (карго)	3.250.038	2.789.905	3.989.752	85,8	69,9	-460.133	-1.199.847
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	64.428.712	56.562.843	68.356.019	87,8	82,7	-7.865.869	-11.793.176
09 Останати осигурувања на имот	83.113.356	84.931.833	86.941.003	102,2	97,7	1.818.477	-2.009.170
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	383.380.586	390.948.504	402.385.641	102,0	97,2	7.567.918	-11.437.136
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	765.698	831.791	860.303	108,6	96,7	66.093	-28.512
13 Општо осигурување од одговорност	7.083.632	13.525.168	14.169.673	190,9	95,5	6.441.536	-644.505
15 Гаранциско осигурување	47.856	3.513.526	50.049	7.341,8	7.020,2	3.465.670	3.463.477
16 Финансиски штети	2.616.544	3.313.971	3.211.288	126,7	103,2	697.427	102.683
18 Осигурување на туристичка помош	30.606.537	29.997.264	34.527.494	98,0	86,9	-609.273	-4.530.230
Вкупно	751.534.355	783.313.135	799.525.927	104,2	98,0	31.778.780	-16.212.792

Графикон бр.4 - Бруто премија

Графикон бр.5 - Структура на бруто премија во 2017 година

Структура на број на склучени договори за осигурување во 2017 година

Изминатава 2017 година, порастот по класи на осигурување е најизразен кај Осигурувањето на патнички возила (каско), Осигурување од незгода и Осигурувањето од одговорност од употреба на моторни возила. Значаен пораст бележат и Општо осигурување од одговорност и Гаранциско осигурување. Сето ова е резултат на големите напори и успешно спроведените проекти кои Друштвото ги оствари во изминатава деловна година.

Просечно остварената премија на Друштвото, по просечен број на вработен, во 2017 година изнесува 3.963.634 денари (2016: 3.817.156 денари) и истата е повисока во однос на минатата 2016 година за 146.478 денари или за 3,8%.

2.2.1 Структура на полисирана премија

Осигурителното портфолио на Друштвото е стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Мало намалување е евидентно во учеството на премијата на Осигурување на имот од пожар и природни непогоди која оваа година учествува со 7,2% (2016: 8,6%) во вкупното осигурување. Намалувањето е поради фактот што на ова класа не се обновени значајни износи на премија која во дел беше надоместена со нова премија во 2017 година. Осигурувањето од одговорност на моторни возила учествува со 49,9% (2016: 51,0%), каско осигурувањето со 15,4% (2015: 14,4%), незгодата со 9,5% (2016: 8,9%) и осигурувањето на туристичка помош учествува со 3,8% (2016: 4,1%) во вкупното портфолио на Друштвото.

Структура на бруто премија

Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	8,9%	9,5%	9,3%	0,6%	0,2%
02 Здравствено осигурување	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	14,4%	15,4%	13,6%	1,1%	1,8%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,4%	0,4%	0,5%	-0,1%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	8,6%	7,2%	8,5%	-1,4%	-1,3%
09 Останати осигурувања на имот	11,1%	10,8%	10,9%	-0,2%	0,0%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	51,0%	49,9%	50,3%	-1,1%	-0,4%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	0,9%	1,7%	1,8%	0,8%	0,0%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,4%	0,0%	0,4%	0,4%
16 Финансиски штети	0,3%	0,4%	0,4%	0,1%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	4,1%	3,8%	4,3%	-0,2%	-0,5%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

2.2.2 Полисирана премија по дистрибуциски канали

Структурата на премијата спрема продажни канали покажува дека 86,1% (2016: 83,5%) од вкупната премија е остварена од сопствената продажна мрежа (Комерцијалисти, Сопствени застапници, Агенции и Интернет продажба), а остатокот од 13,9% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува тренд на зголемување на продажбата преку сопствени канали на продажба за 2,6 п.п..

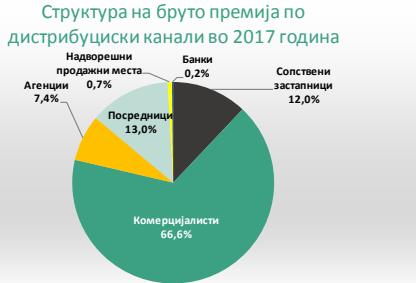
Бруто премија по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2016	2017	План 2017	2017 / 2016	2017/П 2017	Структура % 2017
Сопствени застапници	70.320.615	94.176.733	73.271.186	133,9	128,5	12,0%
Комерцијалисти	506.305.436	522.043.297	541.279.053	103,1	96,4	66,6%
Агенции	50.931.584	57.906.478	52.768.711	113,7	109,7	7,4%
Интернет продажба	72.009	569.921	0	791,5	0,0	0,1%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	627.629.644	674.696.429	667.318.950	107,5	101,1	86,1%
Посредници	117.548.281	101.890.594	125.528.380	86,7	81,2	13,0%
Надворешни продажни места	5.153.830	5.100.167	5.596.681	99,0	91,1	0,7%
Банки	1.202.600	1.625.947	1.081.914	135,2	150,3	0,2%
Вкупно надворешна продажна мрежа	123.904.711	108.616.708	132.206.976	87,7	82,2	13,9%
Вкупно	751.534.355	783.313.137	799.525.926	104,2	98,0	100,0%

Графикон бр.6 - Бруто премија по дистрибуциски канали

Графикон бр.7 - Структура на бруто премија по дистрибуциски канали во 2017 година

3 ШТЕТИ

3.1 БРОЈ НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во 2017 година ликвидирани се 6.565 штети (2015: 5.930) со што е остварен пораст на бројот на ликвидирани штети за 10,3% или ликвидирани се 613 штети повеќе од 2016 година.

Број на штети

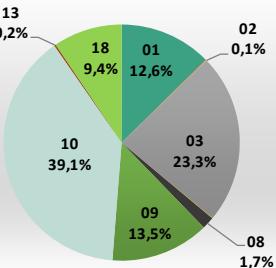
Класи на осигурување	Број на штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2016	2017	2017 / 2016	2017 & 2016
01 Осигурување од неизгода	728	830	114,0	102
02 Здравствено осигурување	6	7	116,7	1
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	1.018	1.527	150,0	509
07 Осигурување на стока превоз (карго)	2	5	250,0	3
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	85	110	129,4	25
09 Останати осигурувања на имот	1.013	885	87,4	-128
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	2.456	2.566	104,5	110
13 Општо осигурување од одговорност	7	16	228,6	9
16 Финансиски штети	1		0,0	-1
18 Осигурување на туристичка помош	636	618	97,2	-18
Вкупно	5.952	6.565	110,3	613

Графикон бр.8 - Број на штети

Графикон бр.9 - Структура на број на штети за 2017 година

Структура на бројот на штети за 2017 година

Изминатава година ја одбележаа значајни штетни настани кои беа проследени со поголем број штети во однос на минатата година. Воедно планираната ликвидација на штетите во класата на Општа одговорност на ЕВН беа реализирани, со што оваа година ја одбележаа големиот број и големиот износ на ликвидации. Невремето кое го зафати скопскиот регион во јуни оваа година, како и неколку големи штети во делот на Зелена карта резултираа со пораст на штетите најмногу на овие две класи на осигурување. Забележителен пораст имаме и во класата на Осигурување од неизгода, но овој пораст е во корелација со големиот пораст на бројот на склучени договори за осигурување оваа деловна година.

Во 2017 година отворени судски предмети се вкупно 80 (2016:61), што е е на повисоко ниво во споредба со 2016 година.

Во однос на регресните постапки (билансни), во 2017 година постапено е по 72 регреси (2016: 86 регреси).

3.2 ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 547.210.203 денари (2016: 300.362.043 денари), што е за 82,2% повеќе споредено со истиот период претходната година или ликвидациите бележат пораст од 246.848.160 денари од година на година.

Планираниот износ на ликвидациите отстапува од реализацијата на ликвидираниот износ за 197.712.136 денари или 56,6% повеќе реализирани ликвидации од планираните за 2017 година. Главна причина за отстапувањето помеѓу планираниот и реализираниот износ на ликвидации е големата штета на НЛБ Банка А.Д Скопје која се случи на почетокот на април 2017 година.

Бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 / 2016	2017/ П 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	25.584.439	26.660.791	29.635.680	104,2	90,0	1.076.352	-2.974.889
02 Здравствено осигурување	112.728	451.091	90.000	400,2	501,2	338.362	361.091
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	61.814.567	92.541.200	62.742.777	149,7	147,5	30.726.634	29.798.423
07 Осигурување на стока превоз (карго)	361.352	1.286.442	503.105	356,0	255,7	925.091	783.337
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	14.393.518	9.431.701	19.742.636	65,5	47,8	-4.961.817	-10.310.935
09 Останати осигурувања на имот	44.795.233	182.441.295	29.518.038	407,3	618,1	137.646.062	152.923.257
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	131.644.898	168.364.136	149.598.220	127,9	112,5	36.719.238	18.765.916
13 Општо осигурување од одговорност	9.312.405	54.321.277	44.683.044	583,3	121,6	45.008.873	9.638.233
16 Финансиски штети	559.193			0,0	0,0	-559.193	0
18 Осигурување на туристичка помош	11.783.710	10.894.992	12.984.567	92,5	83,9	-888.718	-2.089.575
Вкупно	300.362.043	547.210.203	349.498.067	182,2	156,6	246.848.160	197.712.136

Графикон бр.10 - Бруто ликвидирани штети

Графикон бр.11 - Структура на бруто ликвидирани штети во 2017 година

3.2.1 Структура на штети

Структурата на ликвидациите на Друштвото во 2017 година во најголем дел се состои од класата на Останати осигурувања на имот 33,3% (14,9%) и од задолжителното Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 30,8% (2016: 43,8%), потоа следи Каско со 20,6% (2015: 19,1%). Значајната промена на структурата на штетите оваа година е поради ликвидацијата на големата штета за кражбата во НЛБ Банка АД Скопје.

Структура на бруто ликвидирани штети

Клас на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	8,5%	4,9%	8,5%	-3,6%	-3,6%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	20,6%	16,9%	18,0%	-3,7%	-1,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4,8%	1,7%	5,6%	-3,1%	-3,9%
09 Останати осигурувања на имот	14,9%	33,3%	8,4%	18,4%	24,9%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	43,8%	30,8%	42,8%	-13,1%	-12,0%
13 Општо осигурување од одговорност	3,1%	9,9%	12,8%	6,8%	-2,9%
16 Финансиски штети	0,2%	0,0%	0,0%	-0,2%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	3,9%	2,0%	3,7%	-1,9%	-1,7%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

3.2.2 Ликвидирани штети по дистрибуциски канали

По основ на премија на внатрешната продажна мрежа Друштвото ликвидирало 90,2% (2016: 83,6%) од вкупните ликвидирани штети, а останатиот дел е од Надворешната продажна мрежа 9,8% (2016: 16,4%), и тоа кај Посредниците 9,1% (2016: 15,1%) и незначајни 0,7% кај Останатите продавачи.

Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

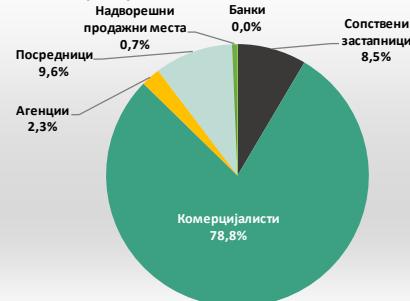
Дистрибуциски канали	2016	2017	2017 / 2016	Структура% 2017
Сопствени застапници	21.518.243	44.542.751	207,0	8,1%
Комерцијалисти	219.374.405	412.503.272	188,0	74,8%
Агенции	10.077.903	12.272.288	121,8	2,2%
Интернет продажба	0	143.478	0,0	0,0%
Сопствени продажни места	0	28.155.189	n/a	n/a
Вкупно внатрешна продажна мрежа	250.970.551	497.616.978	198,3	90,2%
Посредници	45.306.950	50.348.182	111,1	9,1%
Надворешни продажни места	3.905.218	3.542.945	90,7	0,6%
Банки	179.323	16.633	9,3	0,0%
Вкупно надворешна продажна мрежа	49.391.491	53.907.760	109,1	9,8%
Вкупно	300.362.043	551.524.737	183,6	100,0%

Графикон бр.12 - Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

Графикон бр.13- Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали во 2017

Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали во 2017 година

3.2.3 Штети / премија (loss ratio)

Вкупното учеството на бруто ликвидираните штети во бруто полисираната премија во 2017 година изнесува 69,9% (2016: 40,0%), и истото е зголемено во споредба со претходната година за 29,9 п.п.. Поради големиот број и износ на ликвидирани штети, Друштвото годината ја заврши со прилично висок штетен коефициент и покрај зголемениот обем на премија.

Во однос на планираниот штетен коефициент се забележува негативно одстапување од 26,1 п.п..

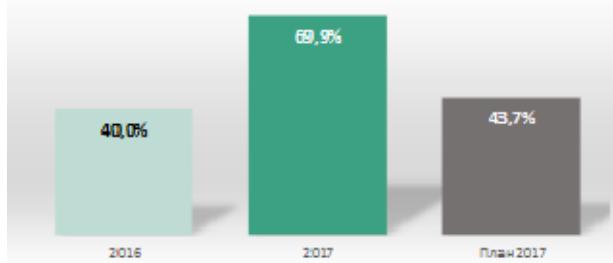
Штетниот резултат изнесува 236.102.932 денари (2016: 451.172.312 денари), и во споредба со 2016 година бележи пад од 215.069.380 денари или 47,7%.

Внатрешната продажна мрежа во вкупниот штетен резултат има учество 76,4% (177.079.451 денари), додека останатиот дел е реализиран од надворешната продажна мрежа, и тоа во износ од 54.708.948 денари (22,6%). Штетниот коефициент на Внатрешната продажна мрежа изнесува 73,8%, додека Надворешната мрежа бележи штетен коефициент од 49,6%.

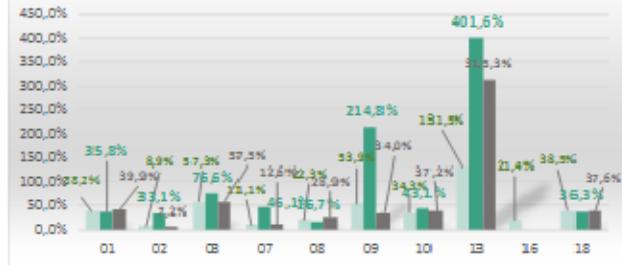
Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

Класи на осигурување	Едноставен штетен коефициент			Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	38,2%	35,8%	39,9%	-2,5%	-4,2%
02 Здравствено осигурување	8,9%	33,1%	7,2%	24,1%	25,9%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	57,3%	76,6%	57,5%	19,3%	19,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	11,1%	46,1%	12,6%	35,0%	33,5%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	22,3%	16,7%	28,9%	-5,7%	-12,2%
09 Останати осигурувања на имот	53,9%	214,8%	34,0%	160,9%	180,9%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	34,3%	43,1%	37,2%	8,7%	5,9%
13 Општо осигурување од одговорност	131,5%	401,6%	315,3%	270,2%	86,3%
16 Финансиски штети	21,4%	0,0%	0,0%	-21,4%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	38,5%	36,3%	37,6%	-2,2%	-1,3%
Вкупно	40,0%	69,9%	43,7%	29,9%	26,1%

Едноставен штетен коефициент

Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

4 РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.1 БРОЈ НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период (31 Декември 2017), резервирали се 1.979 штети (2016: 2.006) или 27 штети помалку отколку во истиот период претходната година. Со тоа бројот на резервирали штети е намален за 1,3% во однос на 2016 година. Подинамичен раст на бројот на резервираните штети бележиме кај Осигурувањето на патнички возила (каско) поради невремето кое го зафати Скопскиот регион во јуни 2017 година.

Број на резервирали штети

Класи на осигурување	Број на резервирали штети		Индекс	Разлика помеѓу
	2016	2017		
01 Осигурување од незгода	183	112	61,2	-71
02 Здравствено осигурување	0	0	0,0	0
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	298	402	134,9	104
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	1	1	100,0	0
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1	3	300,0	2
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	76	71	93,4	-5
09 Останати осигурувања на имот	217	200	92,2	-17
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	1.006	1.038	103,2	32
13 Општо осигурување од одговорност	33	23	69,7	-10
18 Осигурување на туристичка помош	191	128	67,0	-63
Вкупно	2.006	1.979	98,7	-27

Графикон бр.16 - Број на резервирали штети

Графикон бр.17 - Структура на број на резервирали штети во 2017 година

4.2 ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

Состојбата на резервираните штети на 31 декември 2017 изнесува 287.453.035 денари (2016: 389.456.595 денари), и е намалена за 6,2% во споредба со состојбата на истиот ден на 2016 година или резервацијата е пониска за 102.003.560 денари.

Во однос на годишниот план резервациите бележат поголем износ за 15.931.665 денари или за 5,9% повеќе резервации. Причината за ова големо отстапување е планираната ликвидација на

штетите кои се резервирали во класата на Општо осигурување од одговорност, а кои не беа ликвидирани оваа деловна година.

Бруто резервирали штети

Класи на осигурување	Бруто резервирали штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 / 2016	2017 / П 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	5.374.921	3.541.687	5.771.641	65,9	61,4	-1.833.234	-2.229.954
02 Здравствено осигурување	0	0	40.000	0,0	0,0	0	-40.000
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	14.473.169	25.800.493	23.829.429	178,3	108,3	11.327.324	1.971.064
Осигурување на пловни објекти (каско)	800.000	600.000	0	75,0	0,0	-200.000	600.000
07 Осигурување на стока превоз (карго)	300.000	897.578	0	299,2	0,0	597.578	897.578
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	9.815.770	11.287.790	9.404.560	115,0	120,0	1.472.020	1.883.230
09 Останати осигурувања на имот	17.717.671	18.348.673	22.538.927	103,6	81,4	631.002	-4.190.254
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	187.223.293	170.726.411	168.938.492	91,2	101,1	-16.496.882	1.787.919
13 Општо осигурување од одговорност	150.182.161	54.991.555	34.033.235	36,6	161,6	-95.190.606	20.958.320
18 Осигурување на туристичка помош	3.569.610	808.848	6.965.086	22,7	11,6	-2.760.762	-6.156.238
Вкупно	389.456.595	287.453.035	271.521.370	73,8	105,9	-102.003.560	15.931.665

Графикон бр.18 - Бруто резервирали штети

Графикон бр.19 - Структура на бруто резервирали штети во 2017 година

4.2.1 Структура на бруто резервирали штети

Во структурата на износот на резервираните штети најголемо учество опфаќаат резервациите на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила со 59,4% (2016: 48,1%) и Општо осигурување од одговорност со 19,1% (2016: 38,6%).

Структура на бруто резервирали штети

Класи на осигурување	Бруто резервирали штети			Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	1,4%	1,2%	2,1%	-0,1%	-0,9%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	3,7%	9,0%	8,8%	5,3%	0,2%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,2%	0,2%	0,0%	0,0%	0,2%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,3%	0,0%	0,2%	0,3%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	2,5%	3,9%	3,5%	1,4%	0,5%
09 Останати осигурувања на имот	4,5%	6,4%	8,3%	1,8%	-1,9%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	48,1%	59,4%	62,2%	11,3%	-2,8%
13 Општо осигурување од одговорност	38,6%	19,1%	12,5%	-19,4%	6,6%
18 Осигурување на туристичка помош	0,9%	0,3%	2,6%	-0,6%	-2,3%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

5 РЕОСИГУРУВАЊЕ

Друштвото во 2017 година имаше склучено повеќе различни договори за реосигурување, и тоа:

1. Непропорционален Вишок на штети договор за имотно осигурување со капацитет од 500.000 еур и рetenција од 200.000 еур;
2. Пропорционален договор за имотно реосигурување на Вишок на штети на основа на Максимална можна штета над 500.000 еур со капацитет од 16.500.000 еур;
3. Пропорционален договор за Имотно реосигурување на ризикот земјотрес со капацитет од 7.000.000 еур;
4. Пропорционален договор за Имотно реосигурување на посеви и плодови со капацитет од 1.500.000 еур;
5. Непропорционален договор за Вишок на штети за реосигурување на катастрофални ризици (поплава, олуја и земјотрес) со капацитет од 1.000.000 еур;
6. Непропорционален Вишок на штети договор за реосигурување на домашна автомобилска одговорност и зелен картон, со капацитет до законски утврдените лимити;
7. Непропорционален договор за Вишок на штети за реосигурување на катастрофални ризици за незгода (класа 01 и 18).

Покрај овие договори компанијата обезбедува и факултативно реосигурување на ризиците кои се над нејзините максималните покритија.

Во 2017 година премијата предадена во реосигурување изнесува 80.245.300 денари. Цедираната премија во однос на 2016 година е зголемена за 18,2% што се должи на намалувањето на рetenцијата кај дел од договорите за реосигурување.

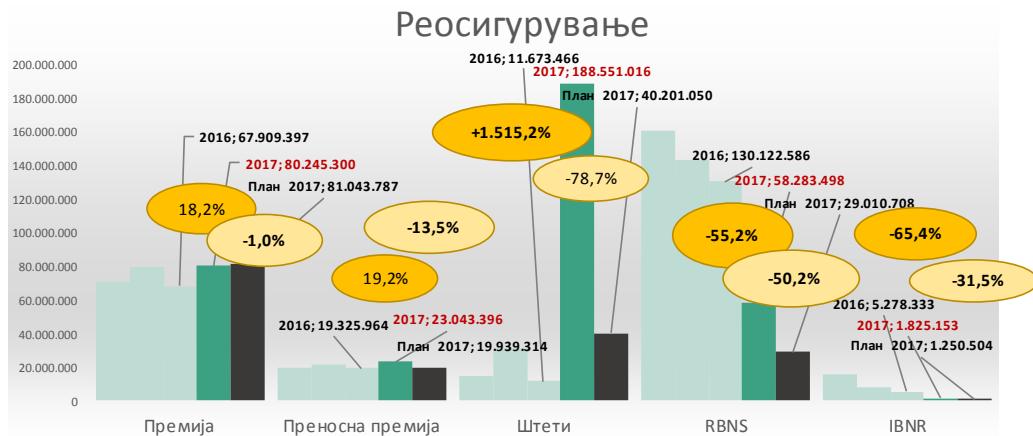
Годишниот план на цедирана премија е исполнет со 99,01 %.

Штетите во реосигурување во 2017 година изнесуваат 188.551.016 денари. Најголема решена штета во реосигурување беше штетата на НЛБ Банка по БББ покритието.

Во однос на резервациите:

- преносната премија бележи пораст од 19,2 % во однос на 2016 година поради структурата на договори кои се склучија во IVQ 2017 година
- резервираните штети се намалија за 55,2 % поради решавањето на дел од штетите за одговорност на ЕВН Македонија.
- резервите за настанати, а непријавени штети се намалени за 65,4% поради завршувањето на рокот за пријавување на штети од одговорност од ЕВН Македонија.

Графикон бр.20 - Реосигурување 2017 година

6 ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1 БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Техничките резерви на крајот на 2017 година се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Техничките резерви се состојат од:

- **резерви за преносни премии**, пресметани по принципот *pro rata temporis*;
- **резерви за бонуси и попусти**; и
- **резерви за штети**, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, а сеуште неликивидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 / 2016	2017/П 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	37.861.917	38.136.698	45.729.657	100,7	83,4	274.781	-7.592.959
02 Здравствено осигурување	150.338	296.169	392.680	197,0	75,4	145.831	-96.511
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	71.353.670	92.709.834	79.972.257	129,9	115,9	21.356.164	12.737.577
Осигурување на пловни објекти 06 (каско)	915.587	721.980	286.013	78,9	252,4	-193.607	435.967
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1.003.438	1.699.043	1.090.265	169,3	155,8	695.605	608.778
Осигурување на имот од пожар и природни непогоди 08	39.298.351	38.668.578	45.215.914	98,4	85,5	-629.773	-6.547.336
09 Останати осигурувања на имот	54.629.787	59.865.894	65.692.496	109,6	91,1	5.236.107	-5.826.602
Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 10	515.386.637	497.830.419	516.265.688	96,6	96,4	-17.556.218	-18.435.269
Осигурув. од одговорност пловни објекти 12	388.503	433.016	436.913	111,5	99,1	44.513	-3.897
13 Општо осигурување од одговорност	163.049.621	63.750.891	44.689.168	39,1	142,7	-99.298.730	19.061.723
15 Гаранциско осигурување	29.704	216.755	24.270	729,7	893,1	187.051	192.485
16 Финансиски штети	788.888	1.929.312	1.666.072	244,6	115,8	1.140.424	263.240
18 Осигурување на туристичка помош	11.607.128	6.870.597	16.006.280	59,2	42,9	-4.736.531	-9.135.683
Вкупно	896.463.569	803.129.186	817.467.673	89,6	98,2	-93.334.383	-14.338.487

Графикон бр.21 - Бруто технички резерви

Графикон бр.22 - Структура на бруто технички резерви во 2017 година

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2017 година изнесуваат 803.129.186 денари (2016: 896.463.569 денари), што е за 11,4% понизок износ споредено со претходната година.

Во однос на планот за 2017 година, бруто техничките резерви бележат понизок износ од 14.338.487 денари, односно истите се пониски од планираните за 1,8%. Причината за помалиот износ на бруто техничките резерви во однос на крајот на претходната година во најголема мера се должи на решавањето на штетите од осигуреникот ЕВН Македонија во класата на Општо осигурување од одговорност.

Преносните премии на крајот на 2017 се за 11.147.452 денари повисоки во однос на крајот на 2016 година, што се должи на порастот на полисираната премија.

Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од неизгода	4,2%	4,7%	5,6%	0,5%	-0,8%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	8,0%	11,5%	9,8%	3,6%	1,8%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4,4%	4,8%	5,5%	0,4%	-0,7%
09 Останати осигурувања на имот	6,1%	7,5%	8,0%	1,4%	-0,6%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	57,5%	62,0%	63,2%	4,5%	-1,2%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	18,2%	7,9%	5,5%	-10,3%	2,5%
16 Финансиски штети	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	1,3%	0,9%	2,0%	-0,4%	-1,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

6.2 НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

Нето техничките резерви (брuto технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) се за 2,9% или 21.759.547 денари пониски во однос на претходната година. Промените кај вкупните нето технички резервации во однос на минатата година во одредена мера соодветствуваат на порастот на портфолиот на Друштвото.

Нето технички резервации

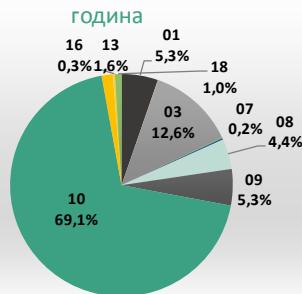
Клас на осигурување	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 / 2016	2017/П 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	37.267.169	38.136.698	45.729.657	102,3	83,4	869.529	-7.592.959
02 Здравствено осигурување	150.338	296.169	392.680	197,0	75,4	145.831	-96.511
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	71.353.670	90.839.602	79.972.257	127,3	113,6	19.485.932	10.867.345
Осигурување на пловни објекти 06 (каско)	915.587	721.980	286.013	78,9	252,4	-193.607	435.967
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1.003.438	1.634.355	1.090.265	162,9	149,9	630.917	544.090
Осигурување на имот од пожар и 08 природни непогоди	32.794.608	31.515.778	36.488.748	96,1	86,4	-1.278.830	-4.972.970
09 Останати осигурувања на имот	41.332.511	38.122.226	55.592.713	92,2	68,6	-3.210.285	-17.470.487
Осигурување од одговорност од 10 употреба на моторни возила	515.386.637	497.830.419	516.265.688	96,6	96,4	-17.556.218	-18.435.269
Осигурув. од одговорност пловни 12 објекти	388.503	433.016	436.913	111,5	99,1	44.513	-3.897
13 Општо осигурување од одговорност	29.071.712	11.430.232	13.355.496	39,3	85,6	-17.641.480	-1.925.264
15 Гаранциско осигурување	29.704	216.755	24.270	729,7	893,1	187.051	192.485
16 Финансиски штети	755.930	1.929.312	1.626.168	255,2	118,6	1.173.382	303.144
18 Осигурување на туристичка помош	11.286.879	6.870.597	16.006.280	60,9	42,9	-4.416.282	-9.135.683
Вкупно	741.736.686	719.977.139	767.267.147	97,1	93,8	-21.759.547	-47.290.008

Графикон бр.23 - Нето технички резерви

Графикон бр.24 - Структура на нето технички резерви во 2017 година

Структура на нето технички резерви во 2017 година

6.2.1 Структура на нето технички резервации

Структура на нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Разлика помеѓу	
	2016	2017	План 2017	2017 & 2016	2017 & П 2017
01 Осигурување од незгода	5,0%	5,3%	6,0%	0,3%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
03 Осигурув. на патнички возила(каско)	9,6%	12,6%	10,4%	3,0%	2,2%
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	4,4%	4,4%	4,8%	0,0%	-0,4%
09 Останати осигурувања на имот	5,6%	5,3%	7,2%	-0,3%	-2,0%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	69,5%	69,1%	67,3%	-0,3%	1,9%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	3,9%	1,6%	1,7%	-2,3%	-0,2%
16 Финансиски штети	0,1%	0,3%	0,2%	0,2%	0,1%
17 Правни трошоци	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	1,5%	1,0%	2,1%	-0,6%	-1,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Структура на нето технички резервации

	Нето технички резервации			Индекс	
	2016	2017	План 2017	2017/2016	2017/П 2017
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	43,6%	45,9%	46,4%	105,4	99,1
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	35,0%	31,8%	31,6%	91,0	100,7
НЕТО РЕЗЕРВАЗИИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕИ	20,3%	20,0%	21,0%	98,5	95,3
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВАЦИИ	1,2%	2,3%	1,1%	190,9	213,3
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	100,0%	100,0%	100,0%		

IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА САВА

СТЕЈШН ДООЕЛ СКОПЈЕ

1 ПРОДУКЦИЈА НА ТЕХНИЧКАТА СТАНИЦА

Продукција на ТС Сава Стејшн според број на предмети и возила

Вид на возило	2016		2017		Индекс 2017/2016		Разлика 2017 & 2016	
	Број на предмети	Број на возила	Број на предмети	Број на возила	Број на предмети	Број на возила	Број на предмети	Број на возила
Патничко	3.353	3.353	3.754	3.754	112	112	401	401
Товарно	790	790	874	874	111	111	84	84
Останати услуги	451	0	483	0	107	/	32	0
Полномошно	420	0	456	0	109	/	36	0
Тегнач	396	396	409	409	103	103	13	13
Полуприколка	393	393	413	413	105	105	20	20
Пробни таблици	68	0	111	0	163	/	43	0
Автобус	28	28	32	32	114	114	4	4
Меѓународна возачка	18	0	223	0	1.239	/	205	0
Специјално товарно	18	18	23	23	128	128	5	5
Товарно приклучно	16	16	22	22	138	138	6	6
Специјално работно	9	9	2	2	22	22	-7	-7
Работно возило	6	6	4	4	67	67	-2	-2
Специјално патничко	5	5	10	10	200	200	5	5
Специјално	3	3	0	0	0	0	-3	-3
Работно приклучно	0	0	1	1	/	/	1	1
Вкупно	5.974	5.017	6.817	5.544	181	110	843	527

Во делот на планот и продукција на Сава Стејшн, можеме да кажеме дека во изминатата година планот кој беше поставен врз основа на проекциите од досегашната работа како и соодветни анализи е целосно остварен и надминат.

Продукција на ТС Сава Стејшн според број на предмети и возила

Вид на возило	Вкупен извештај за 2017 година										
	Број на предмети	Број на возила	Технички преглед со вклучен ддв	Полномошно со вклучен ддв	Меѓународна возачка со вклучен ддв	Потврда за пробно возење со вклучен ддв	Пробни таблици и со вклучен ддв	Комплетирање документација со вклучен ддв	Обрасци и материјали со вклучен ддв	Вкупно	
Патничко	3.754	3.754	3.419.750	0	0	0	0	2.198.871	149.440	5.768.061	
Товарно	874	874	1.213.890	0	0	0	0	490.290	32.828	1.737.007	
Останати услуги	483	0	0	0	0	0	0	170.876	19.215	190.091	
Полномошно	456	0	0	242.136	0	0	0	0	0	242.136	
Полуприколка	413	413	224.259	0	0	0	0	197.355	14.670	436.284	
Тегнач	409	409	528.085	0	0	0	0	188.328	13.936	730.349	
Меѓународна возачка	223	0	0	0	157.884	0	0	0	0	157.884	
Пробни таблици	111	0	0	0	0	26.196	72.039	39.294	0	137.529	
Автобус	32	32	34.574	0	0	0	0	11.210	1.163	46.947	
Специјално товарно	23	23	20.768	0	0	0	0	13.570	923	35.261	
Товарно приклучно	22	22	13.452	0	0	0	0	12.980	883	27.315	
Специјално патничко	10	10	11.682	0	0	0	0	5.900	401	17.983	
Работно возило	4	4	6.608	0	0	0	0	2.360	160	9.128	
Специјално работно	2	2	2.596	0	0	0	0	1.180	80	3.856	
Работно приклучно	1	1	708	0	0	0	0	590	40	1.338	
Вкупно	6.817	5.544	5.476.372	242.136	157.884	26.196	72.039	3.332.804	233.739	9.541.170	

Вкупниот промет по сите основи на Сава Стејшн во изминатата година изнесува 10,787,695 , а

во однос на 2016 е зголемен за 0,02 %. Во 2017 година прометот од приоритетната дејност – техничко испитување и анализа на моторни возила е во вкупен нето износ од 9.509.231 денари, која како ставка е доминантна и учествува со 88% од вкупните приходи остварени за годината. Во однос на 2016 година , во 2017 вкупните приходи од приоритетна дејност се зголемени за 9.42%

V. КОНСОЛИДИРАНИ ИЗВЕШТАИ ОД

РАБОТЕЊЕТО

1 КОНСОЛИДИРАН ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

1.1. Консолидиран резултат од работењето

Во 2017 година САВА осигурување оствари позитивен финансиски резултат од своето работење во износ од 24.470.022 денари (2016: 31.053.855 денари) после платениот данок, а 27.420.097 денари (2016: 34.957.706 денари) добивка пред одданочување.

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 755.844.738 денари (2016: 728.270.325 денари), што претставува пораст од 3,8% или 27.574.413 денари повеќе приходи во однос на минатата деловна година.

Вкупните расходи од работењето во 2017 година изнесуваа 728.424.640 денари (2016: 693.312.619 денари), што е за 5,1% или 35.112.021 денари повеќе од минатата 2016 година.

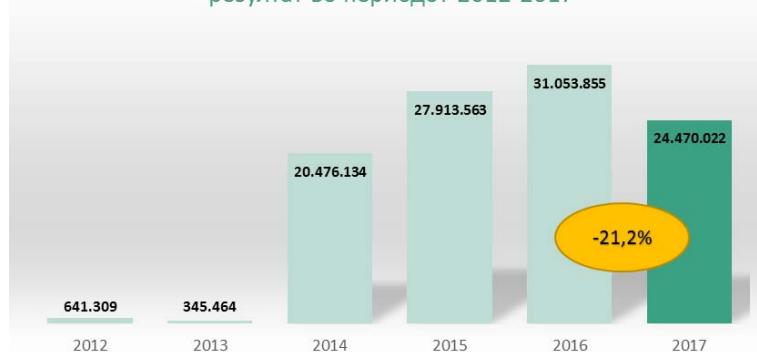
Консолидиран Биланс на успех за 2017 година

КБУ: Консолидиран биланс на успех

Опис на позиција	Износ		Индекс 2017/2016
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	755.844.738	728.270.325	103,8
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	691.972.344	660.521.398	104,8
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	23.285.252	20.567.325	113,2
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	7.317.292	8.474.047	86,3
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	5.266.087	7.866.286	66,9
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	28.003.763	30.841.269	90,8
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	728.424.640	693.312.619	105,1
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ	325.388.269	311.892.194	104,3
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	436.054	-920.565	-47,4
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНОСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	25.695.200	26.092.502	98,5
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	320.395.677	304.960.357	105,1
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	2.168.998	791.443	274,1
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	40.170.889	38.626.219	104,0
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	6.075.865	7.270.271	83,6
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	8.093.688	4.600.199	175,9
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	27.420.097	34.957.706	78,4
XII. ДАНOK НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	2.950.075	3.903.851	75,6
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	24.470.022	31.053.855	78,8

Графикон бр.25 - Движење на резултатот од работењето во периодот 2012-2017 година

Движење на консолидираниот финансискиот резултат во периодот 2012-2017

2 КОНСОЛИДИРАНА ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

2.1 АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2017 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупната актива на Друштвото изнесуваат 1.404.538.605 денари (2016: 1.323.355.046 денари), што е повеќе од претходната година за 81.183.559 денари или повеќе за 6,1%.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2017 година се:

- **Вложувањата** се во износ од 906.793.388 денари (2016: 918.938.749 денари). Вложувањата се намалени во однос на минатата деловна година и тоа за 1,3% или за 12.145.361 денари. Најголемо влијание врз зголемување на вложувањата е влошената ликвидносна состојба во текот на деловната 2017 година поради интензивната исплата на ликвидирани штети во текот на година. Нивното учество во вкупната актива на Друштвото опфаќа 64,6% (2016: 69,4%).
- **Побарувањата** оваа деловна година се зголемени за 96,9% или 162.865.226 денари, и изнесуваат 331.026.571 денари (2016: 168.161.345 денари), поради Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување во износ од 144.021.518 денари, кои се резултат на договорот за реосигурување наменет за исплата на штетата на НЛБ Банка А.Д. Скопје.
- **Бруто техничките резерви** изнесуваат 803.129.186 денари (2016: 896.463.569 денари) и се намалени за 93.334.383 денари или за 10,4% во однос на крајот на 2016 година како резултат на намалените резервации на штети кои настапаа оваа година. Нивното учество во вкупната актива на Друштвото опфаќа 57,2% (2016: 67,7%).
- **Обрските** на Друштвото се во износ од 247.320.360 денари (2016: 101.197.243 денари) и се повисоки во однос на лани за 146.123.116 денари или бележи пораст за 144,4%. Обрските најмногу се зголемени во делот на Обрски спрема осигуреници, и тоа во износ од 155.230.926 денари, наменети за исплата на штетата на НЛБ Банка А.Д. Скопје.

Биланс на состојба за 2017 година

КБС: Консолидиран биланс на состојба

Опис на позиција	Износ		Индекс 2016/2015
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
АКТИВА	1.404.538.605	1.323.355.046	106,1
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	8.741.993	8.796.232	99,4
Б. ВЛОЖУВАЊА	906.793.388	918.938.749	98,7
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	83.152.048	154.726.883	53,7
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	1.090.964	0	
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	331.026.571	168.161.345	196,9
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	48.655.621	46.905.452	103,7
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	25.078.020	25.826.385	97,1
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	39.259.685	25.445.977	154,3
ПАСИВА	1.404.538.605	1.323.355.046	106,1
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	341.799.620	313.883.448	108,9
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	803.129.186	896.463.569	89,6
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	11.133.134	10.353.708	107,5
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	1.081.486	1.343.264	80,5
Ж. ОБВРСКИ	247.320.360	101.197.243	244,4
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	74.820	113.813	65,7
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	39.259.685	25.445.977	154,3

2.2 КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Спрема важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

Во текот на 2017 година САВА осигурување а.д. бележи зголемување на вкупниот капитал на Друштвото за 8,2% во однос на минатата 2016 година, поради остварениот позитивен финансиски резултат на крајот на 2017 година. Друштвото бележи зголемување и во останатите делови од Капиталот, и тоа во Ревалоризационите резерви, Резервите на капиталот и Нераспоредената добивка.

Графикон бр.26 - Движење на активата и капиталот на Друштвото во периодот 2012-2017 година

VI. ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

1 УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

1.1 СТРАТЕШКИ НАСОКИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во САВА осигурување, а.д. Скопје ги следиме следните стратешки насоки во областа на управувањето со човечките ресурси, и тоа:

- развој на HR функцијата во Друштвото,
- развој на организациската култура,
- развој и обука на вработените на сите нивоа во организацијата,
- грижа за безбедноста и здравјето на вработените и
- почитување на правата на вработените согласно Законот за работни односи и општиот колективен договор.

1.2 КЛУЧНИ АКТИВНОСТИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ ВО 2017 ГОДИНА

Во 2017 година во областа на управувањето со човечките ресурси се фокусираавме на следниве активности, и тоа:

- реорганизација на работењето во Секторот за продажба и Секторот за развој и преземање на ризици, како и промени во систематизацијата на работни места,
- нови вработувања, продолжување на постоечки договори за вработување и престанок на постоечки вработувања,
- обуки на вработените на сите нивоа во Друштвото,
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на работникот, унапредување во работната позиција, парични награди, посета на обуки, тим билдинг, доделување на награди за колегијалност и сл.).

1.3 ВРАБОТУВАЊЕ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Главно вработувањата во текот на 2017 година во најголем дел се однесуваа на нови вработувања заради потребите на продажбата следејќи ја политиката на Друштвото за развој на сопствената продажна мрежа, а помал дел на трансформација на веќе вработени во Друштвото од определено на неопределено време. Престанокот на вработувањата во најголем дел се однесуваа на лица кои не постигнале задоволителни резултати во своето работење со што не им е продолжен договорот за вработување во Друштвото, а помал дел на самоиницијативно заминување од

Друштвото. Најголемиот дел од флуктуацијата на вработени се случува во Секторот за продажба, и тоа во агентската мрежа.

1.3.1 Вкупен број на вработени во Друштвото

-САВА осигурување а.д. Скопје

На 31.12.2017 година вкупниот број на вработени лица во Друштвото изнесува 203, што претставува за 9 вработени лица помалку во однос на претходната година и 14 вработени помалку во однос на планот за 2017 година.

Политиката на вработување во 2017 година беше непосредно поврзана со потребите на работата, односно поврзана со обемот на активности во делот на продажбата и адекватната поддршка која треба да ја добива Друштвото од другите сектори, а главната цел е мотивација, усвршување и оптимално користење на потенцијалот на вработените.

Во САВА осигурување во сите сектори и самостојни служби во текот на 2017 година беше евидентирана следнава состојба на вработени, и тоа:

1. **Секторот за Штети** на 31.12.2017 год. брои 15 вработени, за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2016 година и за 2 повеќе во однос на Планот за 2017 година,
2. Во **Секторот за продажба** бројот на вработени на 31.12.2017 година изнесува 143 вработени, и тоа за 13 вработени помалку во однос на 31.12.2016 година и за 17 вработени помалку во однос на Планот за 2017 година,
3. **Секторот за развој и преземање на ризици** на 31.12.2017 година брои 11 вработени, за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2016 година, а еднаков број на вработени во однос на планот за 2017 година,
4. **Секторот за финансии и сметководство** брои 7 вработени на 31.12.2017 година, за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2016 година, и за 1 вработен повеќе во однос планот за 2017 година,
5. **Секторот за општи и правни работи** (контрола на усогласеноста на работењето со прописите) брои 8 вработени на 31.12.2017 година, а во однос на 31.12.2016 година и планот за 2017 година бројот на вработени не е променет,
6. **Самостојна служба за контролинг** (со набавки на средства) брои 2 вработени на 31.12.2017 година, за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2016 година и во однос на планот за 2017 година;
7. **Самостојна служба за наплата на побарувања** брои 7 вработени на 31.12.2017 година, за 2 вработени повеќе во однос на 31.12.2016 година, а за 1 вработен повеќе во однос на планот за 2017 година;

8. **Самостојна служба за ИТ** брои 3 вработени на 31.12.2017 година, а во однос на 31.12.2016 година и планот за 2017 година бројот на вработени не е променет;
9. Бројот на вработени во **Управата на Друштвото, Самостојните служби за актуарски работи, внатрешна ревизија и управување со ризици** на ден 31.12.2017 година не е променет како и во однос на 31.12.2016 година и планот за 2017 година.

Број на вработени

Број на вработени	Вкупен број на вработени			Еквивалент на ефективно работно време		
	31.12.2017	31.12.2016	Разлика 31.12.2017 & 31.12.2016	31.12.2017	31.12.2016	Разлика 31.12.2017 & 31.12.2016
Кабинет на Извршен директор	4	4	0	4	4	0
Продажба - застапници	49	60	-11	45,25	53,75	-8,5
Развој - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	2	1	1	2	1	1
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	27	20	7	27	20	7
Поддршка на продажба, администрација, реклами и останато	63	68	-5	59,75	62,5	-2,75
Продажба - комерцијалисти, референти	4	8	-4	3	8	-5
Книговодство на премии и штети	3	3	0	3	3	0
Управување со побарувања и наплата	7	5	2	7	5	2
Тарифирање		0	0		0	0
Штети и регреси	15	14	1	15	14	1
ИТ и работни процеси	3	3	0	3	3	0
Финансии	2	2	0	1	2	-1
Сметководство	5	4	1	4,75	3,75	1
Контролинг	1	2	-1	1	3	-2
Општи и правни работи	7	7	0	7	6	1
Купување и одржување на одновни средства	1	1	0	1	0	1
Внатрешна ревизија	1	1	0	1	1	0
Актуарство	1	1	0	1	1	0
Управување со ризик	1	1	0	1	1	0
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	1	1	0	1	1	0
Развој	6	6	0	6	6	0
Вкупно	203	212	-9	193,75	199	-5,25

1.3.2 Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)

Број на вработени врз основа на типот на вработеност

Вработени по типот на вработеност	Вкупен број на вработени				По еквивалент на ефективно работно време			
	2017		2016		2017		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Скратено работно време	12	5,9%	17	8%	6,75	3,5%	8	4,0%
Полно работно време	191	94,1%	195	92%	187	96,5%	191	96,0%
Вкупно	203	100,0%	212	100,0%	193,75	100,0%	199	100,0%

1.3.3 Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование

Број на вработени по степен на образование

Степен на образование	Вкупен број на вработени				По еквивалент на ефективно работно време			
	2017		2016		2017		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	1	0,5%	1	0,5%	1	0,5%	1	0,5%
V- Степен	63	31,0%	70	33,0%	58,75	30,3%	64,25	32,3%
VI- Степен	6	3,0%	6	2,8%	6	3,1%	6	3,0%
VII- Степен	121	59,6%	122	57,5%	116	59,9%	116,25	58,4%
Магистри и Доктори	12	5,9%	13	6,1%	12	6,2%	11,5	5,8%
Вкупно	203	100,0%	212	100,0%	193,75	100,0%	199	100,0%

1.3.4 Вработени во Друштвото врз основа на возраст

Број на вработени по старосна група

Старосна група	Вкупен број на вработени				Вкупен број на вработени			
	2017		2016		2017		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
20-25	7	3,4%	8	3,8%	6,25	3,2%	6,5	3,3%
26-30	30	14,8%	32	15,1%	30,75	15,9%	27,5	13,8%
31-35	41	20,2%	45	21,2%	38	19,6%	40,25	20,2%
36-40	38	18,7%	43	20,3%	35,5	18,3%	41,75	21,0%
41-45	44	21,7%	41	19,3%	41,5	21,4%	41	20,6%
46-50	16	7,9%	18	8,5%	14,75	7,6%	17	8,5%
51-55	11	5,4%	9	4,2%	11	5,7%	9	4,5%
56+	16	7,9%	16	7,5%	16	8,3%	16	8,0%
Вкупно	203	100,0%	212	100,0%	193,75	100,0%	199	100,0%

1.3.5 Вработени во Друштвото врз основа на пол

Број на вработени според пол

Пол	Вкупен број на вработени				Вкупен број на вработени			
	2017		2016		2017		2016	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	120	59,1%	123	58,0%	113,5	58,6%	112,25	56,4%
Мажи	83	40,9%	89	42,0%	80,25	41,4%	86,75	43,6%
Вкупно	203	100,0%	212	100,0%	193,75	100,0%	199	100,0%

-САВА СТЕЈШН ДООЕЛ Скопје

На 31.12.2017 година вкупниот број на вработени лица во САВА СТЕЈШН ДООЕЛ Скопје изнесува 8 работници, плус 1 отстапен работник преку Агенција за привремени вработувања АРБЕИТ ДЕ.

Во САВА СТЕЈШН ДООЕЛ Скопје на 31.12.2017 година беше евидентирана следнава состојба на вработени, и тоа:

- 1 Раководител,
- 3 Контролори,
- 4 Администратори,
- 1 Шанкер во бифе, отстапен преку Агенција за привремени вработувања АРБЕИТ ДЕ.

2 ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Информатичката технологија е клучен фактор за зголемување на перформансите и за современо работење и подобрување на ефектите во работењето.

САВА Осигурување постојано ги следи и имплементира новините во информатичката технологија. Сите нови софтверски и хардверски иновации тековно се имплементирани во постоечката структура.

Во текот на 2017 година се доопремија сите постоечки локации со нова ИТ и телекомуникациска опрема.

СОФТВЕР:

- Поставено е ново софтверско решение за евидентија на влезни ф-ри (mDocs).
- Имплементирано е ново решение за електроска пошта (email – Exchange Mail).
- Продолжување и проширување на договорот со Microsoft.
- Направено е проширување на Веб старницата со можност за купување повеќе продукти
- Извешени се контроли за безбедноста на системот.

ХАРДВЕР:

- Нова ИТ опрема за доопремување на сите постоечки канцелари.
- Извршена е замена на стари работни станици со нови
  - Персонални сметачи,
  - Мултифункционални уреди,
  - Преносни работни станици.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ:

- Тековно се извршуваат промени на постоечките договори за фиксната телефонија и интернетот (склучени се нови, со нови услови за намалување на трошоците).
- Надоградено е интернет решението во Дирекција, заменети се старите уреди од операторот со нови кои имаат поголем капацитет на линковите.
- Во сите подружници се исфрлени од употреба старите Linsys WRT уреди и се заменети со нови Miktorik, со ова се стабилизирали сите VPN конекции.
- Во подружниците каде имаше техничка можност, сите линкови се заменети со оптика.
- Во управната зграда се постави ново мрежно решение.
- Извршена е промена на сите локали (телефонски уреди) во дирекција.
- Старата централа SIEMENS е комплетно усклучена од употреба, сите функции се насочени кон новото решение.

Изготвил

Билјана Аргир,

Извршни директори

Ило Ристовски,

Генерален директор

Мелита Гугуловска,

Петер Скварча,